

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління»

До захисту

Завідувач кафедри публічної політики

д.держ.упр., проф. В.Б. Дзюндзюк

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» 281

Публічне управління та адміністрування

28 Публічне управління та адміністрування

Виконавець

здобувач II курсу, групи ППГЗ-1-23 _____ Ф.В.Медянік

Науковий керівник

к.соц.н., доц. _____ О.А. Котуков

Харків-2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	6
1.1. Державна політика у сфері фізичної культури та спорту: поняття, сутність, основні напрями	6
1.2. Міжнародний досвід реалізації державної політики у сфері спорту	13
РОЗДІЛ 2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ	22
2.1. Нормативно-правове забезпечення державної політики у сфері фізичної культури і спорту.....	22
2.2. Особливості правового регулювання в умовах воєнного стану ...	37
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПРОЄКТНИХ ІНІЦІАТИВ, ВПРОВАДЖЕННЯ ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ	43
3.1. Аналіз поточного стану сфери фізичної культури та спорт з урахуванням викликів повномасштабного вторгнення.	43
3.2. Впровадження онлайн-технологій у сферу фізичної культури і спорту	45
3.3. Розробка нового українського додатку для підтримки фізичної культури і спорту	47
Висновки	60
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63

ВСТУП

Фізична культура і спорт є важливими складовими суспільного життя, які сприяють збереженню здоров'я, розвитку особистості, зміцненню національної ідентичності та формуванню соціальної згуртованості.

В умовах сьогодення Україна перебуває у стані воєнного конфлікту, тож ця сфера наразі потребує адаптації до нових реалій, що обумовлює актуальність дослідження теми. Війна спричинила серйозні проблеми, зокрема пов'язані з руйнуванням спортивної інфраструктури, призупиненням масових спортивних заходів та необхідністю підтримки спортсменів, які опинилися в кризовій ситуації.

Незважаючи на ці труднощі, фізична культура і спорт залишаються важливими чинниками відновлення суспільства, соціальної інтеграції постраждалих під час бойових дій та підтримки морального духу нації. **Актуальність дослідження обґрунтовується** тим, що в мирний час увага держави зосереджується на активній популяризації спорту та пропаганді здорового способу життя, проте в умовах сучасних викликів сфера фізичної культури та спорту стає не лише засобом підтримки фізичного здоров'я населення, але й є своєрідним “важелем” соціальної згуртованості українців. Вивчення та аналіз цієї теми, розробка стратегічних заходів для її подолання є актуальними питаннями як для галузі фізичної культури і спорту, так і для сфери публічного управління та адміністрування загалом.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних заходів щодо реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Для досягнення мети автором роботи поставлено наступні завдання:

– визначити сучасні підходи до формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту в умовах кризових ситуацій;

- установити нормативно-правову базу та визначити основні проблеми у регулюванні сфери фізичної культури і спорту в Україні під час воєнного стану;
- оцінити основні виклики для спортивної інфраструктури, організацій спортивних заходів та підтримки спортсменів в умовах війни;
- з'ясувати які існують перспективи відновлення та розвитку фізичної культури і спорту після завершення воєнних дій;
- розробити напрями вдосконалення державної політики у сфері фізичної культури і спорту з урахуванням світових тенденцій та досвіду інших країн.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні в умовах війни.

Предметом дослідження є особливості державного управління у сфері фізичної культури і спорту під час воєнних дій, а також механізми адаптації існуючих стратегій до нових реалій.

Методологічна основа дослідження ґрунтується на поєднанні загальнонаукових та спеціальних методів, спрямованих на комплексне вивчення сучасного стану та перспектив розвитку фізичної культури і спорту в умовах цифровізації та воєнного стану. Серед основних застосованих методів варто відзначити: аналіз і синтез, порівняння, систематизація, а також методи публічного управління: аналіз нормативно-правової бази, SWOT-аналіз, експертні оцінки та соціологічні опитування. Також застосовувалися методи стратегічного планування для оцінки перспектив відновлення сфери фізичної культури і спорту.

Практичне значення отриманих результатів може бути використане для вдосконалення державної політики у сфері фізичної культури і спорту, зокрема в розробці нових нормативно-правових актів, стратегій розвитку в умовах воєнного стану та постконфліктного відновлення.

Рекомендації, розроблені в межах роботи, сприятимуть інтеграції сучасних підходів, а також допоможуть покращити загальне становище фізичної культури і спорту в Україні.

Дослідження виконувалося в рамках наукових програм з вивчення державної політики в умовах кризових ситуацій, зокрема в межах тематики кафедри публічного управління та адміністрування.

Основні результати роботи були представлені на наукових онлайн-конференціях, де отримали позитивні відгуки та схвалення з боку наукової спільноти.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

1.1. Державна політика у сфері фізичної культури та спорту: поняття, сутність, основні напрями

У цьому підрозділі детально досліджується концептуальне розуміння державної політики в галузі фізичної культури і спорту. Розглядається сутність державної політики як системи заходів, спрямованих на формування, реалізацію та оцінку стратегічних рішень, які забезпечують розвиток фізичної культури і спорту в суспільстві. [14]

1.1.1. Основні завдання державної політики у сфері фізичної культури і спорту

Державна політика у сфері фізичної культури і спорту спрямована на створення сприятливих умов для всебічного розвитку особистості, зміцнення здоров'я нації та підвищення рівня фізичної підготовленості населення. Мета цієї політики полягає у формуванні здорового способу життя, забезпеченні доступності фізичної культури і спорту для всіх громадян та підвищенні міжнародного престижу країни через спортивні досягнення. [19]

Ключовими пріоритетами цієї мети є здоров'я та фізичний розвиток населення, формування здорового способу життя, забезпечення доступності фізичної культури і спорту, розвиток масового спорту, підтримка спорту вищих досягнень, підвищення міжнародного престижу країни, соціальна інтеграція та інклюзія, розвиток спортивної науки та інновацій, економічний розвиток через спорт, а також забезпечення безпеки та етики в спорті. [29]

По-перше, покращення здоров'я та фізичного розвитку населення є однією з головних цілей. Це передбачає зниження рівня захворюваності

шляхом сприяння профілактиці хронічних хвороб та зміцнення імунітету через активне залучення населення до занять фізичною культурою. Крім того, держава прагне підвищити працездатність та тривалість життя громадян, створюючи умови для активного довголіття. [3]

По-друге, важливим аспектом є формування здорового способу життя. Це досягається через освітні програми та просвітницькі кампанії, які підвищують обізнаність населення про користь регулярних фізичних вправ та правильного харчування. Особлива увага приділяється залученню молоді до занять спортом з метою виховання здорового та активного покоління.

Третім аспектом є забезпечення доступності фізичної культури і спорту для всіх громадян. Це включає розвиток спортивної інфраструктури шляхом будівництва та модернізації спортивних об'єктів у міських та сільських районах, які будуть доступними для всіх верств населення. Також передбачається фінансова підтримка у вигляді надання пільг та створення безкоштовних або доступних за ціною можливостей для занять спортом, особливо для малозабезпечених верств населення та осіб з інвалідністю. [43]

Четвертим аспектом є напрям розвитку масового спорту. Держава організовує масові спортивні заходи, такі як змагання, фестивалі, марафони, які популяризують спорт серед населення. Підтримка громадських ініціатив також відіграє важливу роль, сприяючи діяльності спортивних клубів, секцій та об'єднань на місцевому рівні. [42]

П'ятим аспектом є підтримка спорту. Це включає підготовку висококваліфікованих спортсменів шляхом забезпечення умов для тренувань, надання стипендій та грантів талановитим спортсменам. Створюються можливості для участі у міжнародних змаганнях, що дозволяє представляти країну на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та інших міжнародних подіях. [41]

Шостим аспектом мети державної політики є підвищення міжнародного престижу країни. Це досягається через організацію міжнародних спортивних заходів в Україні, таких як чемпіонати та турніри,

які підвищують імідж країни на світовій арені. Розвиток міжнародної співпраці та партнерських відносин з іноземними спортивними організаціями та федераціями також сприяє цьому.

Сьомим аспектом є соціальна інтеграція та інклюзія. Держава прагне забезпечити рівні можливості для занять спортом усіма громадянами, незалежно від їх соціального статусу, статі чи фізичних можливостей. Розробляються спеціальні програми для людей з інвалідністю, осіб похилого віку, дітей із малозабезпечених сімей, що сприяє їх соціальному розвитку. [36]

Восьмим аспектом є розвиток спортивної науки та інновацій. Держава підтримує наукові дослідження у галузі спортивної медицини, фізіології, психології, фінансуючи відповідні проекти. Впровадження сучасних технологій та новітніх методик тренувань, реабілітації та відновлення спортсменів є важливим елементом цього напрямку.

Дев'ятим аспектом є спорт як прибуток. Стимулювання інвестицій у розвиток спортивної інфраструктури та індустрії, залучення приватного капіталу сприяють економічному зростанню. Розвиток спортивного туризму та просування України як місця для проведення міжнародних спортивних заходів підвищує економічну привабливість країни. [34]

Десятим аспектом є впровадження ефективних механізмів контролю та відповідальності. Заохочення до чесної гри, формування етичних стандартів та виховання поваги до суперників сприяють розвитку здорового спортивного середовища. [17]

У такий спосіб, мета державної політики у сфері фізичної культури і спорту полягає у формуванні здорової, активної та згуртованої нації. Реалізація комплексних заходів, спрямованих на покращення здоров'я населення, розвиток масового та професійного спорту, забезпечення доступності та рівних можливостей, сприяють гармонійному розвитку особистості та суспільства в цілому. [28] Підвищення міжнародного престижу через спортивні досягнення та розвиток спортивної науки та

індустрії не лише зміцнюють позиції України на світовій арені, але й стимулюють економічний розвиток та соціальну згуртованість всередині країни. [30]

1.1.2. Принципи, на яких базується державна політика у сфері фізичної культури і спорту

Державна політика у сфері фізичної культури і спорту ґрунтується на фундаментальних принципах, що визначають її спрямованість, ефективність та стійкість. Ці принципи є основою для розробки та реалізації заходів, спрямованих на розвиток фізичної культури, спорту та здорового способу життя в суспільстві. [41]

Доступність і рівність є одним з ключових принципів. Держава прагне забезпечити рівні можливості для занять фізичною культурою і спортом незалежно від віку, статі, соціального статусу, етнічної приналежності чи фізичних можливостей. Це означає подолання економічних, соціальних та фізичних бар'єрів, що заважають участі громадян у спортивних заходах і програмах. Розвиваються інклюзивні програми, які залучають вразливі групи населення, включаючи людей з інвалідністю та малозабезпечені верстви. [35]

Безперервність та спадкоємність політики передбачають систематичність у реалізації стратегічних цілей і завдань. Держава враховує історичні та культурні традиції у сфері фізичної культури і спорту, зберігаючи та популяризуючи національну спадщину. Важливою є наступність поколінь, підтримка молодих талантів та передача досвіду від ветеранів спорту. [46]

Диджиталізація та науковий вектор є невід'ємними частинами сучасної державної політики. Впровадження сучасних технологій і методик у тренувальний процес, управління спортивними організаціями та проведення змагань підвищують ефективність і конкурентоспроможність. Підтримка наукових досліджень у галузі фізичної культури, спорту, спортивної медицини та педагогіки сприяють розвитку нових знань та технологій.

Стимулюється впровадження інновацій у спортивній індустрії, розвиток нових видів спорту та фітнес-програм. [32]

Партнерство між державними органами, бізнесом, громадськими організаціями, навчальними закладами та міжнародними інституціями є важливим для ефективної реалізації політики. Державно-приватна співпраця дозволяє залучити додаткові ресурси і підвищити ефективність реалізації програм. Взаєморозуміння між владою та місцевими громадами забезпечує врахування їх потреб та ініціатив у сфері спорту. [21]

Акцент на ефективність передбачає встановлення чітких цілей і завдань з вимірюваними показниками ефективності. Це забезпечує раціональне використання ресурсів з метою досягнення максимального результату при оптимальних витратах. Регулярний моніторинг та оцінка реалізованих програм дозволяють коригувати та вдосконалювати політику.

Прозорість є важливим аспектом державної політики. Відкритість діяльності державних органів та спортивних організацій для громадськості сприяє підвищенню довіри та залученню громадян до участі в реалізації політики. Звітування про використання бюджетних коштів та досягнуті результати забезпечують контроль з боку суспільства. Впровадження антикорупційних заходів запобігає зловживанню та сприяє ефективному використанню ресурсів.

Етичність є основоположними принципами спорту. Дотримання правил чесної гри спортивній діяльності, протидія допінгу та дискримінації сприяє формуванню здорового ком'юніті.

Соціальна відповідальність держави проявляється у забезпеченні правового захисту спортсменів, тренерів та інших працівників пов'язаних з цією сферою. Інтеграція та реабілітація через залучення до фізичної культури і спорту різних верств населення підвищує рівень національної згуртованості.

Інтернаціональна співпраця є важливою для розвитку спорту. Активна участь у всесвітніх спортивних організаціях, програмах та заходах сприяє обміну досвідом та впровадженню нових практик. Започаткування

міжнародних стандартів і рекомендацій підвищує авторитет України через спортивні досягнення та організацію міжнародних змагань сприяє зміцненню позицій країни на світовій арені.

1.1.3. Основні завдання та стратегічні напрями розвитку фізичної культури і спорту

Визначення основних завдань та стратегічних напрямів державної політики у сфері фізичної культури і спорту є необхідним для ефективної координації зусиль державних органів, громадських організацій та інших зацікавлених сторін. [34]

Основними завданнями державної політики обраного напрямку є розвиток масового спорту та популяризації здорового способу життя. Влада прагне залучити широкий пласт населення до регулярних занять фізичною культурою і спортом через проведення масових спортивних заходів, фестивалів, марафонів та інших акцій. Інформаційно-просвітницькі кампанії спрямовані на підвищення обізнаності про користь фізичної активності та здорового способу життя. Розвиток спортивної інфраструктури на місцевому рівні забезпечує доступність таких об'єктів для населення. [25]

Підтримка та розвиток спорту вищих досягнень є важливими завданнями. Вони передбачають підготовку висококваліфікованих спортсменів шляхом створення умов для тренувань, надання стипендій та грантів талановитим спортсменам. Держава забезпечує участь у міжнародних змаганнях, сприяючи успішному виступу на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи. Впровадження новітніх технологій і методик тренувань підвищують конкурентоспроможність українських спортсменів на міжнародній арені.

Забезпечення рівного доступу до фізичної культури і спорту посідає чільне місце серед завдань державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Влада має працювати над подоланням соціальних та економічних бар'єрів, що перешкоджають участі у спортивних заходах. Розробляються

спеціальні програми для людей з інвалідністю, дітей з малозабезпечених сімей та інших вразливих груп населення. [41]

Удосконалення спортивної інфраструктури та матеріально-технічної бази включає будівництво та модернізацію спортивних об'єктів, таких як стадіони, спортивні комплекси, майданчики та зали. Оснащення сучасним обладнанням та інвентарем забезпечує якісний тренувальний процес. Підтримка інноваційних проєктів у галузі спортивної інфраструктури сприяє її ефективному розвитку. [34]

Розвиток системи освіти у сфері фізичної культури і спорту, включаючи навчальні заклади різних рівнів, забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців. Підвищення кваліфікації тренерів, вчителів фізичної культури та інших фахівців здійснюється через проведення семінарів, тренінгів та курсів. Підтримка науково-дослідницької діяльності у галузі спортивної науки та методології сприяє розвитку нових знань і технологій. Боротьба з негативними явищами у спорті є одним із пріоритетів: створюються безпечні умови під час проведення заходів, відбувається протидія аспектам нечесної гри тощо. [13]

Інтернаціональна співпраця передбачає активну участь у міжнародних спортивних подіях та співпрацю з іноземними федераціями. Організація та проведення міжнародних спортивних заходів в Україні сприяють підвищенню іміджу країни. Обмін досвідом та впровадження інноваційних закордонних практик дозволяють вдосконалювати національну систему фізичної культури і спорту. Стратегічні напрями розвитку сфери включають інтеграцію фізичної культури і спорту в систему освіти. Це передбачає вдосконалення програм фізичного виховання у навчальних закладах, запровадження факультативів та секцій з різних видів спорту у школах та університетах. [9]

Стимулювання інвестицій та державно-приватне партнерство є важливими для розвитку спортивної галузі. Залучення приватного капіталу до розвитку спортивної інфраструктури та проведення заходів здійснюється

через розробку сприятливих умов для інвесторів, включаючи податкові пільги та інші стимули. Підтримка спортивного бізнесу, виробництва спортивного обладнання, одягу та інших товарів сприяє економічному зростанню.

Розвиток інновацій та цифровізації у спорті передбачає впровадження інформаційних технологій для управління спортивними організаціями та проведення змагань. Використання сучасних методів аналізу даних підвищує ефективність тренувального процесу та управління.

Підтримка здоров'я та реабілітація населення через спорт є важливим напрямом. Розробка програм лікувальної фізичної культури для різних груп населення сприяє покращенню стану здоров'я. Використання спорту як засобу реабілітації для ветеранів, осіб з інвалідністю та постраждалих внаслідок воєнних дій допомагає їх інтеграції в суспільство. Сприяння психологічному благополуччю через заняття фізичною активністю є важливим для подолання стресу та поліпшення якості життя. [15]

Розширення участі громадськості в спорті здійснюється через підтримку громадських спортивних ініціатив та проєктів. Залучення волонтерів до організації та проведення спортивних заходів підвищує рівень соціальної активності та згуртованості. Підвищення ролі громадських організацій у розвитку фізичної культури і спорту сприяє демократизації управління галуззю. [26]

1.2. Міжнародний досвід реалізації державної політики у сфері спорту

Огляд міжнародного досвіду реалізації державної політики у сфері спорту є важливим для розуміння ефективних моделей управління, фінансування та її розвитку. Аналіз практик інших країн дозволяє виявити успішні стратегії, адаптувати їх до національних умов та уникнути можливих помилок. [21]

Значення міжнародного досвіду:

- Обмін знаннями та технологіями: можливість запозичення передових методик управління та організації спортивних заходів. [19]
- Підвищення конкурентоспроможності: використання успішного досвіду сприяє розвитку національного спорту та підвищенню результатів на світовій арені. [23]
- Гармонізація стандартів: адаптація всесвітніх норм та стандартів сприяє інтеграції у світову спільноту. [27]

Далі пропоную розглянути моделі державної політики у сфері спорту в різних країнах.

1.2.1. Скандинавська модель державної політики у сфері фізичної культури і спорту

Скандинавські країни (Швеція, Норвегія, Данія, Фінляндія та Ісландія)—відомі своєю унікальною моделлю розвитку фізичної культури та спорту, яка робить вагомий акцент на масовому спорті, здоровому способі життя та інтеграції спорту в систему освіти. Ця модель базується на принципах рівності, інклюзії та державної підтримки, спрямованих на залучення максимальної кількості громадян до активного способу життя.

Однією з ключових особливостей скандинавської моделі є масовий спорт та доступність для всіх. Держава забезпечує рівний доступ до занять спортом для всіх громадян, незалежно від віку, статі, соціального статусу чи фізичних можливостей. Це досягається через будівництво та утримання великої кількості спортивних об'єктів — стадіонів, басейнів, спортивних залів, відкритих майданчиків — які розташовані як у міських, так і в сільських районах. Потужна мережа місцевих спортивних клубів, що отримують державну підтримку, є основою масового спорту в цих країнах. [16]

Здоровий спосіб життя виступає національною ідеєю в скандинавських країнах. Держава активно проводить інформаційні кампанії, що

популяризують фізичну культуру та здоровий спосіб життя, заохочуючи громадян до фізичної активності. Фізична активність є невід'ємною частиною культури та повсякденного життя громадян, включаючи такі практики, як велосипедні прогулянки, пішохідні прогулянки, зимові види спорту. Поєднання фізичної активності з турботою про навколишнє середовище свідчить про високу екологічну свідомість населення, яке популяризує екологічно чисті види транспорту та відпочинку на природі. [38]

Важливим елементом скандинавської моделі є інтеграція спорту в систему освіти. Обов'язкові уроки фізичної культури в школах акцентують увагу на різноманітності видів спорту та розвитку командного духу. Школи та університети пропонують широкий спектр спортивних секцій та гуртків, заохочуючи учнів та студентів до активної участі в спортивному житті. Високий рівень підготовки вчителів фізичної культури та тренерів забезпечується через спеціалізоване навчання та підвищення кваліфікації, що сприяє професійному розвитку фахівців у цій галузі. [62]

Державна підтримка та фінансування відіграють ключову роль у розвитку фізичної культури і спорту в скандинавських країнах. Значні інвестиції з державного бюджету спрямовуються на розвиток спортивної інфраструктури, підтримку спортивних програм та організацій. [57] Держава заохочує громадян до участі у спортивних заходах як волонтерів, що не лише підтримує організацію подій, але й зміцнює соціальну згуртованість. Співпраця з приватним сектором через державно-приватне партнерство сприяє розвитку спортивних проектів та ініціатив, залучаючи додаткові ресурси та інновації.

Соціальна інклюзія та рівність є фундаментальними принципами скандинавської моделі. Держава реалізує спеціальні проекти та заходи, спрямовані на залучення в спортивні заходи людей з інвалідністю, мігрантів, осіб похилого віку, забезпечуючи їхню інтеграцію в суспільство. Активне сприяння участі жінок у спорті та забезпечення рівних можливостей і умов свідчать про високий рівень гендерної рівності. Впровадження політик, що

запобігають будь-яким формам дискримінації та насильства в спорті, сприяє створенню безпечного та справедливого спортивного середовища. [54]

Здоров'я та благополуччя населення є пріоритетом у скандинавських країнах. Спорт використовується як засіб профілактики захворювань, зниження ризику хронічних хвороб, зміцнення фізичного та психічного здоров'я громадян. Визнання важливості спорту для покращення настрою, зниження рівня стресу та депресії сприяє загальному психологічному благополуччю населення. Заохочення спільних занять спортом сім'ями не лише покращує фізичний стан, але й сприяє зміцненню сімейних відносин та соціальних зв'язків. [67]

Економічний аспект скандинавської моделі включає розвиток спортивного туризму та приваблення туристів через організацію міжнародних спортивних подій і розвиток відповідної інфраструктури. Інвестиції в наукові дослідження та впровадження новітніх технологій у тренувальний процес і управління спортом підвищують ефективність та конкурентоспроможність галузі. Спорт виступає як сфера зайнятості, сприяючи створенню робочих місць та розвитку суміжних галузей, таких як виробництво спортивного обладнання, одягу та надання послуг. [60]

Міжнародне співробітництво та успіхи скандинавських країн у спорті є значними. Вони традиційно досягають високих результатів на Олімпійських іграх та чемпіонатах світу, особливо в зимових видах спорту. Активна співпраця з іншими країнами, участь у міжнародних проектах, семінарах та конференціях сприяє обміну досвідом та впровадженню найкращих практик. Скандинавські країни активно просувають ідеї чесної гри, етичної поведінки, поваги до суперників та довіклля, що сприяє підвищенню їх міжнародного авторитету. [15]

Вплив скандинавської моделі на суспільство є багатограним. Високий рівень фізичної активності населення сприяє покращенню здоров'я нації, зниженню захворюваності та підвищенню тривалості життя. Спорт об'єднує

людей, сприяючи соціальній згуртованості, інтеграції різних соціальних груп та зменшенню соціальної нерівності.

Популяризація екологічно чистих видів спорту формує відповідальне ставлення до природи та підвищує екологічну свідомість населення. Розвиток спорту стимулює економіку, створює нові робочі місця та підвищує туристичну привабливість регіону, що приносить економічну вигоду країнам.

1.2.2. Американська модель державної політики у сфері фізичної культури і спорту

Американська модель характеризується високим рівнем приватизації та комерціалізації спорту. Спорт у США розглядається як бізнес, де професійний спорт досягає значних прибутків від продажу квитків, телетрансляцій та реклами. Професійні ліги, такі як НБА, НФЛ, МЛБ, НХЛ, є одними з найбільш прибуткових спортивних організацій у світі. Розвиток спорту фінансується переважно приватним капіталом та спонсорами, а власники команд часто є великими бізнесменами або корпораціями. Активне використання маркетингових стратегій для популяризації команд і спортсменів, продаж ліцензованої продукції, атрибутики та мерчандайзингу сприяють комерційному успіху спортивної індустрії. [21]

Розвиток спорту через систему освіти є важливим аспектом американської моделі. Велика увага приділяється розвитку спорту в навчальних закладах, де спортивні програми в школах та коледжах є основою для підготовки спортсменів. Змагання між школами та університетами мають високий рівень конкурентності та популярності. Талановиті спортсмени отримують спортивні стипендії для навчання в коледжах та університетах, що стимулює молодь займатися спортом і поєднувати його з освітою. Коледжні ліги (NCAA) мають велику аудиторію та медійне висвітлення, і багато професійних спортсменів починають кар'єру з університетських команд. [54]

Масовий спорт та фітнес-індустрія також відіграють важливу роль. У США розвинена фітнес-індустрія з великою кількістю фітнес-клубів,

тренажерних залів, студій йоги та інших закладів, що забезпечують доступність різноманітних фітнес-програм для населення. Пропаганда фізичної активності та здорового харчування здійснюється через медіа та соціальні програми, зокрема національні кампанії, такі як "Let's Move!" для боротьби з дитячим ожирінням. Організація марафонів, триатлонів, аматорських ліг з різних видів спорту сприяє залученню населення до фізичної активності. [35]

Технології та інновації в спорті є невід'ємною частиною американської моделі. Впровадження новітніх тренувальних методик, спортивного обладнання, аналітики даних підвищують ефективність підготовки спортсменів. Використання технологій віртуальної та доповненої реальності для тренувань та реабілітації розширює можливості спортсменів. Значні інвестиції в дослідження в галузі спортивної медицини, фізіології, психології сприяють розвитку спортивної науки та медицини. Створення спеціалізованих наукових центрів при університетах та клініках підтримує цей розвиток. Популяризація кіберспорту як нового напрямку спортивної індустрії, організація професійних ліг та турнірів з великими призовими фондами свідчать про адаптацію до сучасних тенденцій. [46]

Американська модель має значний міжнародний вплив та використовує спортивну дипломатію. Глобальний вплив американських спортивних ліг, таких як НБА, NFL, MLB, забезпечується через світову аудиторію та популяризацію американського спорту за кордоном. Проведення матчів та виставкових ігор в інших країнах сприяє цьому. США організують міжнародні змагання, такі як Олімпійські ігри, чемпіонати світу з різних видів спорту, забезпечуючи високий рівень інфраструктури та організації. Спорт використовується як інструмент зовнішньої політики та культурного обміну, з програмами обміну спортсменами та тренерами з іншими країнами. [62]

Питання доступності та рівності є актуальними в американській моделі. Існує нерівність в доступі до якісних спортивних програм між різними

соціально-економічними групами, оскільки високі витрати на участь у деяких спортивних програмах можуть бути бар'єром. Водночас реалізуються програми для вразливих груп, такі як ініціативи для залучення до спорту дітей з малозабезпечених сімей, людей з інвалідністю. Неприбуткові організації та фонди підтримують спортивні програми в громадах. Зусилля щодо забезпечення рівних можливостей для жінок у спорті, зокрема через Закон Title IX, сприяють гендерній рівності. Підтримка жіночих спортивних програм в навчальних закладах є важливим кроком у цьому напрямку. [67]

Спорт має значний економічний вплив у США. Він виступає як значна частина економіки, створюючи робочі місця у сфері спорту та суміжних галузях. Внесок у ВВП здійснюється через продаж квитків, телеправа, рекламу. Велика спортивна індустрія включає розвиток ринку спортивної атрибутики, одягу, обладнання, співпрацю з відомими брендами та компаніями. Інвестиції в інфраструктуру, будівництво сучасних стадіонів, арен з використанням приватних та державних коштів, а також використання спортивних об'єктів для проведення різноманітних заходів, таких як концерти та виставки, підвищують економічну привабливість. [55]

Однак американська модель стикається з проблемами та викликами. Боротьба з допінгом та етичні питання, скандали у професійному спорті потребують впровадження ефективних антидопінгових програм та тестування. Комерціалізація аматорського спорту викликає дискусії щодо експлуатації студентських спортсменів у коледжному спорті без належної компенсації, що приводить до закликів до реформування системи NCAA. Питання доступності спорту для всіх верств населення та необхідність подолання соціальних та економічних бар'єрів залишаються актуальними. [46]

Вплив спорту на суспільство в США є значним. Спорт є частиною національної ідентичності, має високу популярність серед населення, а культура вболівання є важливим елементом суспільного життя. Національні свята та події, пов'язані зі спортом, такі як Супербоул та Світова серія,

об'єднують громадян. Спорт сприяє соціальній згуртованості, об'єднанню громад через підтримку місцевих та національних команд, волонтерство та участь у спортивних заходах. Ініціативи щодо боротьби з ожирінням, пропаганда здорового способу життя, програми фізичної активності для різних вікових груп сприяють покращенню здоров'я нації. [61]

1.2.3. Китайська модель державної політики у сфері фізичної культури і спорту

Китайська модель розвитку фізичної культури і спорту характеризується централізованим управлінням та інтенсивною підготовкою спортсменів. Держава відіграє провідну роль у контролі та організації спортивної сфери, відбираючи таланти з раннього віку та спрямовуючи ресурси на досягнення високих результатів на міжнародній арені. [34]

Однією з основних характеристик цієї моделі є централізоване управління. Держава повністю контролює систему підготовки спортсменів, відбираючи талановитих дітей з раннього віку. Через мережу спеціалізованих спортивних шкіл та академій забезпечується цілеспрямована підготовка майбутніх чемпіонів. Міністерство спорту Китаю визначає пріоритетні напрями, встановлює цілі та координує діяльність спортивних установ на всіх рівнях. [63]

Іншим важливим аспектом є інтенсивна підготовка спортсменів. Створення спеціалізованих спортивних шкіл та центрів підготовки дозволяє зосередитися на розвитку фізичних та технічних навичок спортсменів. Учні цих закладів проходять суворий тренувальний режим, поєднуючи навчання з багатогодинними тренуваннями. Така система сприяє високому рівню майстерності та конкурентоспроможності спортсменів на міжнародних змаганнях.

Китай також застосовує стратегічний підхід до міжнародних змагань, спрямовуючи ресурси на види спорту, де країна має потенціал досягти високих результатів. Аналізуючи світові тенденції та конкурентів, держава

інвестує в розвиток пріоритетних дисциплін. Це дозволяє ефективно використовувати ресурси та забезпечувати стабільний приріст медалей на Олімпійських іграх та чемпіонатах світу. [49]

Серед переваг китайської моделі можна виділити високі спортивні досягнення. Завдяки централізованому управлінню та інтенсивній підготовці, китайські спортсмени регулярно досягають високих результатів на міжнародній арені, часто займаючи провідні позиції в медальному заліку на Олімпійських іграх. Крім того, спортивні досягнення сприяють зміцненню національної гордості та престижу Китаю на міжнародній арені, підсилюючи імідж країни як могутньої та розвинутої держави.

Однак існують і недоліки та виклики китайської моделі. Високий тиск на спортсменів через інтенсивний тренувальний режим та високі очікування може призводити до фізичного та психологічного виснаження. Жорстка дисципліна інколи стає причиною стресу та травм. Основний акцент на професійний спорт може призводити до недостатньої уваги до масової фізичної культури, що обмежує доступ широких верств населення до занять спортом та фізичною активністю для здоров'я. Також існують етичні питання щодо прав дитини та особистої свободи спортсменів, які з раннього віку залучаються до інтенсивних тренувань, що може впливати на їх освіту та соціальний розвиток. [52]

Вплив китайської моделі на суспільство проявляється у розвитку спортивної інфраструктури. Значні інвестиції в спортивні об'єкти сприяють розвитку інфраструктури, яка може використовуватися і для масового спорту та рекреації. Успіхи спортсменів сприяють об'єднанню населення, підвищують патріотичні настрої та зміцнюють віру в національні цінності. [13]

РОЗДІЛ 2

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

Фізична культура і спорт є важливими складовими соціального та культурного життя суспільства, які впливають на здоров'я нації, розвиток молоді та міжнародний імідж країни. Ефективний розвиток цієї сфери неможливий без належного правового регулювання, яке встановлює основи діяльності, визначає права та обов'язки учасників, а також механізми державної підтримки та контролю. [19] У цьому розділі розглядаються особливості правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. Аналізується чинна нормативно-правова база, яка включає закони, підзаконні акти, державні програми та міжнародні договори. Особлива увага приділяється ролі державних органів у формуванні та реалізації державної політики у цій сфері, їх компетенції та взаємодії з іншими суб'єктами. Також досліджуються особливості правового регулювання в умовах воєнного стану, який впливає на всі аспекти суспільного життя, включаючи фізичну культуру і спорт. Вивчаються заходи, спрямовані на підтримку спортсменів, спортивних організацій та забезпечення безперервності їх діяльності в складних умовах. [29]. Метою цього розділу є глибоке розуміння правових механізмів, що забезпечують розвиток фізичної культури і спорту в Україні, виявлення проблем та перспектив удосконалення законодавства. Це сприятиме формуванню ефективної державної політики, яка відповідатиме сучасним викликам та сприятиме інтеграції України в міжнародний спортивний простір.

2.1. Нормативно-правове забезпечення державної політики у сфері фізичної культури і спорту

Нормативно-правове забезпечення державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні складається з системи законів, підзаконних актів, державних програм та міжнародних договорів. Ця система визначає правові основи діяльності у цій сфері, встановлює права та обов'язки суб'єктів, регулює відносини між державними органами, громадськими організаціями та іншими учасниками спортивного руху.

Конституція України є основоположним документом, що визначає загальні принципи державної політики. Вона закріплює права громадян на здоров'я, відпочинок та заняття фізичною культурою і спортом. Зокрема, стаття 49 гарантує право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. [38]

Законодавчі акти відіграють ключову роль у регулюванні відносин у сфері фізичної культури і спорту. Закон України "Про фізичну культуру і спорт" є базовим нормативним актом, що встановлює правові, соціальні та організаційні засади діяльності, визначає принципи державної політики, права та обов'язки суб'єктів, порядок фінансування та управління. Основні положення цього закону включають законодавче закріплення принципів доступності, демократичності, гуманізму, пріоритету здоров'я та безпеки. Він забезпечує рівні можливості для занять фізичною культурою і спортом, захист прав спортсменів, тренерів та інших фахівців, визначає повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади у цій сфері, регулює джерела фінансування, порядок використання коштів, стимулює інвестиції та спонсорство. [37]

Закон України "Про антидопінговий контроль у спорті" встановлює правові та організаційні засади боротьби з допінгом, визначає повноваження органів влади та антидопінгових організацій, порядок проведення контролю та відповідальність за порушення антидопінгових правил.

Закон України "Про освіту" регулює питання фізичного виховання в системі освіти, встановлює норми щодо обов'язковості занять фізичною

культурою у навчальних закладах, підготовки фахівців у галузі фізичної культури і спорту.

Закон України "Про основи соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні" визначає права осіб з інвалідністю на заняття фізичною культурою і спортом, забезпечує доступність спортивних об'єктів, створює спеціальні програми та умови для їх участі у спортивному житті. [39]

Підзаконні акти та нормативні документи доповнюють законодавчу базу. Постанови Кабінету Міністрів України, такі як "Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту", визначають стратегічні напрями розвитку галузі на певний період, встановлюють завдання, заходи, обсяги та джерела фінансування, очікувані результати. Постанова "Про порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку фізичної культури і спорту" регулює механізми фінансування, розподілу та контролю за використанням бюджетних коштів у цій сфері. [38]

Накази Міністерства молоді та спорту України також мають важливе значення. Наказ "Про затвердження Положення про Єдину спортивну класифікацію України" встановлює критерії та порядок присвоєння спортивних розрядів, звань спортсменам та тренерам. Наказ "Про затвердження Положення про порядок проведення всеукраїнських змагань" регулює організаційні аспекти проведення національних спортивних заходів, вимоги до учасників, суддівства та безпеки.

Міжнародні договори та угоди є важливою складовою нормативно-правового забезпечення. Україна є учасником Конвенції ЮНЕСКО проти допінгу у спорті, яка зобов'язує держави-учасниці вживати заходів для запобігання та боротьби з допінгом, гармонізувати національне законодавство з міжнародними стандартами. Європейська спортивна хартія визначає загальні принципи розвитку спорту в Європі, зокрема щодо доступності, етики, безпеки та співпраці між країнами. Угоди про співпрацю у сфері фізичної культури і спорту з іншими державами сприяють обміну

досвідом, проведенню спільних заходів та розвитку міжнародних спортивних зв'язків. [62]

Роль державних органів у правовому регулюванні є визначальною. Верховна Рада України здійснює законодавче регулювання, приймає закони та ратифікує міжнародні договори. Кабінет Міністрів України визначає державну політику, затверджує програми розвитку, приймає постанови та розпорядження. Міністерство молоді та спорту України реалізує державну політику, розробляє нормативно-правові акти та координує діяльність у сфері фізичної культури і спорту. Місцеві органи виконавчої влади та місцевого самоврядування забезпечують реалізацію державної політики на місцевому рівні, фінансують та організовують місцеві спортивні заходи. [24]

Фінансування та державна підтримка здійснюються через бюджетне фінансування, стимулювання інвестицій та спонсорства, надання грантів та державних програм. Кошти державного та місцевих бюджетів спрямовуються на розвиток інфраструктури, підготовку спортсменів, проведення змагань. Законодавство передбачає податкові пільги та інші стимули для підприємств та організацій, що інвестують у розвиток фізичної культури і спорту. Надаються гранти на реалізацію проектів, спрямованих на розвиток спорту та залучення населення до фізичної активності. [28]

Права та обов'язки суб'єктів спортивної діяльності чітко визначені. Спортсмени мають право на безпечні умови тренувань та змагань, соціальний захист, медичне обслуговування та справедливу винагороду. Вони зобов'язані дотримуватися правил змагань, етичних норм та антидопінгового законодавства. Тренери та фахівці мають право на професійний розвиток, гідні умови праці та соціальний захист. Вони зобов'язані забезпечувати якісну підготовку спортсменів та дотримуватися професійних стандартів. Спортивні організації мають право на підтримку з боку держави, участь у формуванні політики та організацію змагань. Вони зобов'язані діяти відповідно до законодавства та забезпечувати безпеку та етику у своїй діяльності. [38]

Антидопінгове законодавство передбачає функціонування Національного антидопінгового центру, який відповідає за реалізацію антидопінгової політики, проведення тестувань та освітніх програм. Закон встановлює дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність за використання допінгу. [45]

Захист прав дітей та молоді у спорті є пріоритетом. Законодавство забороняє будь-які форми експлуатації, насильства та дискримінації щодо дітей та молоді у спорті. Держава сприяє розвитку дитячо-юнацьких спортивних шкіл, клубів та секцій, підтримуючи дитячо-юнацький спорт. [29]

Доступність спорту для осіб з інвалідністю забезпечується шляхом встановлення вимог до безбар'єрного доступу до спортивних об'єктів та розробки спеціальних програм. Держава підтримує розвиток паралімпійського та дефлімпійського спорту, сприяє участі спортсменів з інвалідністю у міжнародних змаганнях. [64]

2.1.1. Законодавча база України у сфері фізичної культури і спорту

Законодавча база України у сфері фізичної культури і спорту формується комплексом нормативно-правових актів, які встановлюють правові засади діяльності, визначають права та обов'язки суб'єктів, регулюють відносини між державними органами, громадськими організаціями та іншими учасниками спортивного руху. Ця база складається з Конституції України, законів, постанов уряду, наказів міністерств та міжнародних договорів, ратифікованих Україною.

Конституція України є основоположним документом, що закріплює права громадян на здоров'я, відпочинок та заняття фізичною культурою і спортом. Стаття 49 Конституції гарантує право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Також Конституція передбачає обов'язок держави створювати умови для всебічного розвитку особистості, що включає підтримку фізичної культури і спорту.

Основні закони у сфері фізичної культури і спорту включають кілька ключових нормативно-правових актів: [56]

– Закон України "Про фізичну культуру і спорт" є базовим нормативно-правовим актом, який визначає правові, соціальні та організаційні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Закон встановлює принципи державної політики, такі як доступність, гуманізм, демократизм, пріоритетність здоров'я та безпеки учасників. Ключові положення закону включають забезпечення рівних можливостей для занять фізичною культурою і спортом незалежно від статі, віку, соціального статусу чи фізичних можливостей, а також захист прав спортсменів, тренерів та інших фахівців. Він визначає повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту, їх обов'язки щодо розвитку галузі. Закон встановлює джерела фінансування, порядок використання коштів, стимулює інвестиції, спонсорство та меценатство. Крім того, він регулює участь України у міжнародних спортивних організаціях та змаганнях, співпрацю з іноземними партнерами. [35]

– Закон України "Про антидопінговий контроль у спорті" визначає правові та організаційні засади діяльності з попередження та боротьби з допінгом у спорті. Він встановлює повноваження органів державної влади та антидопінгових організацій, порядок проведення допінг-контролю, процедури розгляду порушень та накладення санкцій. Основні аспекти закону включають впровадження національної антидопінгової програми, гармонізацію з міжнародними стандартами, а також визначення прав та обов'язків спортсменів щодо інформування про заборонені речовини, обов'язку проходження тестувань і відповідальності за порушення. Закон передбачає проведення просвітницьких заходів щодо шкоди допінгу та важливості чесної гри. [28]

– Закон України "Про освіту" регулює питання фізичного виховання в системі освіти. Він встановлює обов'язковість занять фізичною культурою у навчальних закладах різних рівнів, визначає стандарти фізичного виховання,

вимоги до матеріально-технічної бази та кадрового забезпечення. Ключові положення закону стосуються введення обов'язкових уроків фізичної культури в школах, забезпечення необхідним обладнанням, встановлення вимог до кваліфікації вчителів фізичної культури та тренерів, розвитку спеціалізованих навчальних програм. Закон також підтримує розвиток позашкільної освіти, зокрема підтримку спортивних секцій, гуртків та дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

– Закон України "Про основи соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні" гарантує права осіб з інвалідністю на заняття фізичною культурою і спортом, забезпечує доступність спортивних об'єктів та заходів. Основні аспекти цього закону включають вимоги до безбар'єрного середовища у спортивних спорудах, адаптацію інфраструктури, розробку та впровадження програм фізичної реабілітації та адаптивного спорту. Закон сприяє участі спортсменів з інвалідністю у Паралімпійських та Дефлімпійських іграх, забезпечуючи умови для їх тренувань. [32]

Серед інших важливих законодавчих актів можна відзначити Закон України "Про державні нагороди України", який встановлює порядок нагородження спортсменів та фахівців за високі досягнення. Закон України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" регулює питання меценатства та спонсорства у сфері фізичної культури і спорту. Закон України "Про зайнятість населення" включає норми щодо працевлаштування фахівців спортивної галузі.

Підзаконні нормативно-правові акти деталізують положення законів та регулюють специфічні питання галузі. Постанови Кабінету Міністрів України, такі як "Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту", визначають стратегічні напрями розвитку галузі, конкретні заходи та обсяги фінансування. Постанова "Про порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку фізичної культури і спорту" регулює механізми фінансування та контролю за використанням бюджетних коштів. [32]

Накази Міністерства молоді та спорту України, зокрема "Про затвердження Положення про Єдину спортивну класифікацію України", встановлюють критерії та процедуру присвоєння спортивних розрядів і звань. Наказ "Про затвердження Положення про порядок проведення всеукраїнських змагань" регулює організаційні аспекти проведення змагань на національному рівні. Норми та стандарти, такі як Державні будівельні норми (ДБН), встановлюють вимоги до проектування та будівництва спортивних споруд, а санітарні норми та правила регламентують умови безпеки та гігієни у спортивних закладах.

Міжнародні договори та конвенції, учасником яких є Україна, впливають на національне законодавство у сфері фізичної культури і спорту. Конвенція ЮНЕСКО проти допінгу у спорті зобов'язує держави впроваджувати заходи боротьби з допінгом. Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку глядачів під час спортивних заходів спрямована на забезпечення безпеки під час спортивних подій. Угоди про співробітництво у сфері фізичної культури і спорту з різними країнами сприяють обміну досвідом та розвитку міжнародних зв'язків. [62]

Гармонізація законодавства з міжнародними стандартами є важливим аспектом інтеграції України до європейського та світового співтовариства, що передбачає адаптацію національного законодавства до міжнародних норм. Це включає впровадження європейських стандартів у сфері антидопінгового контролю, безпеки, етики, участь у міжнародних проектах та програмах розвитку спорту, співпрацю з міжнародними спортивними організаціями, такими як МОК, УЄФА, ФІФА та інші.[52]

Роль судової практики у формуванні законодавства є суттєвою, оскільки судові рішення, особливо Верховного Суду України, відіграють важливу роль у тлумаченні законодавства та встановленні прецедентів у сфері фізичної культури і спорту. Це сприяє уніфікації правозастосування та вирішенню спірних питань. [44]

Серед викликів та перспектив розвитку законодавчої бази можна виділити необхідність постійного оновлення законів з урахуванням сучасних викликів, таких як кіберспорт, нові види спорту, технологічні інновації. Важливим є підвищення ефективності правозастосування, посилення контролю за дотриманням законодавства, запобігання корупції та зловживанням. Розширення прав та соціальних гарантій передбачає поліпшення умов для спортсменів, тренерів, фахівців, зокрема в частині соціального захисту, страхування, післяспортивної кар'єри. [38]

2.1.2. Роль державних органів у правовому регулюванні

Державні органи України відіграють ключову роль у формуванні та реалізації правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту. Вони забезпечують розробку та впровадження законодавства, контроль за його дотриманням, координацію діяльності різних суб'єктів та міжнародну співпрацю. Роль державних органів визначається Конституцією України, законами та підзаконними актами, що регламентують їх повноваження та обов'язки. [4]

Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади, який приймає закони, що регулюють сферу фізичної культури і спорту. Парламент затверджує основні нормативно-правові акти, вносить зміни та доповнення до існуючого законодавства, ратифікує міжнародні договори та конвенції. Депутатські комітети, зокрема Комітет з питань молоді і спорту, здійснюють аналіз законопроектів, проводять слухання та надають рекомендації щодо розвитку галузі. Кабінет Міністрів України визначає основні напрями державної політики у сфері фізичної культури і спорту, затверджує державні програми розвитку, приймає постанови та розпорядження, що деталізують та впроваджують законодавчі акти. Уряд координує діяльність міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, забезпечує фінансування та контроль за виконанням державних програм. [15] Міністерство молоді та спорту України є центральним органом виконавчої влади, відповідальним за

реалізацію державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Його функції включають:

- Нормативно-правове регулювання: Розробка проектів законів, підзаконних актів, стандартів та нормативів.
- Координація діяльності: Співпраця з іншими міністерствами, відомствами, місцевими органами влади, спортивними федераціями та громадськими організаціями.
- Фінансування та підтримка: Розподіл бюджетних коштів, надання грантів, підтримка програм розвитку спорту.
- Міжнародна співпраця: Представництво України у міжнародних спортивних організаціях, укладання міжнародних угод, участь у міжнародних проектах.
- Контроль та нагляд: Моніторинг дотримання законодавства, ліцензування спортивних організацій, сертифікація фахівців. [20]

Інші центральні органи виконавчої влади

1. Міністерство освіти і науки України
 - Фізичне виховання в освіті: Визначає стандарти фізичного виховання у навчальних закладах, контролює підготовку фахівців, сприяє розвитку студентського спорту.
 - Наукові дослідження: Підтримує наукові установи, що займаються проблемами фізичної культури і спорту, впровадження інновацій. [9]
2. Міністерство охорони здоров'я України
 - Медичне забезпечення: Розробляє норми медичного обслуговування спортсменів, контролює діяльність спортивних диспансерів.
 - Антидопінгова діяльність: Співпрацює з Національним антидопінговим центром, впроваджує програми запобігання допінгу.
3. Міністерство соціальної політики України
 - Соціальний захист: Забезпечує реалізацію програм соціальної підтримки спортсменів, тренерів, ветеранів спорту.

– Інклюзія: Розробляє та впроваджує заходи щодо доступності спорту для осіб з інвалідністю. [17]

Реалізація політики на місцевому рівні

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування відповідають за впровадження державної політики у сфері фізичної культури і спорту на регіональному та місцевому рівнях. Їхні функції включають:

– Розробка місцевих програм: Планування та реалізація регіональних програм розвитку фізичної культури і спорту.

– Фінансування: Бюджетне забезпечення місцевих спортивних заходів, утримання та розвиток спортивної інфраструктури.

– Підтримка масового спорту: Організація спортивних змагань, фестивалів, заходів для різних груп населення.

– Співпраця з громадськістю: Взаємодія з місцевими спортивними організаціями, клубами, громадськими об'єднаннями. [12]

Національний олімпійський комітет України та спортивні федерації

Хоча Національний олімпійський комітет (НОК) України та спортивні федерації є громадськими організаціями, держава визнає їхню важливу роль у розвитку спорту та надає підтримку. Державні органи співпрацюють з НОК та федераціями у питаннях:

– Підготовка спортсменів: Координація тренувальних програм, участь у міжнародних змаганнях.

– Розробка правил та стандартів: Встановлення правил змагань, сертифікація суддів, тренерів.

– Антидопінгова діяльність: Впровадження антидопінгових правил, контроль за їх дотриманням. [23]

– Контрольно-наглядові органи

– Рахункова палата України: Здійснює аудит використання бюджетних коштів у сфері фізичної культури і спорту, виявляє порушення та неефективне використання ресурсів.

– Державна аудиторська служба України: Контролює фінансово-господарську діяльність державних установ та організацій, що діють у сфері спорту.

– Антимонопольний комітет України: Забезпечує дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, запобігає зловживанням та монопольним практикам у спортивній галузі. [27]

Суди загальної юрисдикції та спеціалізовані суди розглядають спори, пов'язані з правовідносинами у сфері фізичної культури і спорту. Це можуть бути трудові спори, конфлікти між спортивними організаціями, питання відповідальності за порушення законодавства. Судова практика сприяє тлумаченню законодавства та встановленню правових прецедентів.

Ефективне правове регулювання у сфері фізичної культури і спорту потребує узгоджених дій різних державних органів. Для цього створюються міжвідомчі комісії, робочі групи, проводяться спільні засідання та консультації. Такий підхід дозволяє врахувати різні аспекти галузі — від освіти та медицини до соціальної політики та міжнародних відносин. [45]

Міжнародна співпраця

Державні органи України активно беруть участь у міжнародній співпраці, що включає:

– Укладання міжнародних договорів: Співробітництво з іншими країнами у сфері фізичної культури і спорту.

– Участь у міжнародних організаціях: Представництво України у ЮНЕСКО, Раді Європи, міжнародних спортивних федераціях.

– Обмін досвідом: Організація спільних заходів, конференцій, семінарів, стажувань для фахівців. [41]

Виклики та перспективи

– Підвищення ефективності управління: Необхідність вдосконалення структур державних органів, оптимізації їх функцій та повноважень.

- Прозорість та підзвітність: Запровадження сучасних механізмів контролю, електронних систем звітності, боротьба з корупцією.
- Залучення громадськості: Розширення участі громадян у формуванні та реалізації політики, підтримка громадських ініціатив.
- Інновації та цифровізація: Використання новітніх технологій для управління, моніторингу, надання послуг у сфері спорту. [23]

2.1.3. Механізми реалізації та контролю

Механізми реалізації та контролю державної політики у сфері фізичної культури і спорту є ключовими інструментами, що забезпечують ефективно впровадження законодавчих норм, програм та стратегій розвитку галузі. Вони включають систему організаційних, фінансових, адміністративних та контрольних заходів, спрямованих на досягнення визначених цілей та завдань. [57]

Організаційні механізми передбачають планування та програмування, інституційну взаємодію і підготовку кадрів. Стратегічне планування полягає в розробці довгострокових стратегій розвитку фізичної культури і спорту, які визначають пріоритети, цілі та завдання на національному та регіональному рівнях. Впровадження державних цільових програм конкретизує заходи, обсяги фінансування, відповідальних виконавців та строки реалізації. [56]

Інституційна взаємодія включає встановлення чітких механізмів співпраці між центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та приватним сектором. Це досягається через координацію між органами влади. Створення робочих груп та комісій дозволяє формувати тимчасові чи постійні органи для вирішення специфічних питань, розробки рекомендацій та моніторингу реалізації політики.

Підготовка кадрів є важливою складовою організаційних механізмів. Підвищення кваліфікації здійснюється через організацію навчання та перепідготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту, впровадження

сучасних методик та технологій. Атестація та сертифікація встановлюють систему оцінки професійного рівня тренерів, суддів, інструкторів з метою забезпечення високих стандартів якості послуг. [55]

Фінансові механізми включають бюджетне фінансування, залучення позабюджетних коштів та розвиток платних послуг і комерційної діяльності. Бюджетне фінансування з державного бюджету передбачає виділення коштів на розвиток інфраструктури, підготовку спортсменів, проведення змагань та програм масового спорту. Місцеві бюджети фінансують регіональні та місцеві заходи, утримання спортивних об'єктів, підтримку місцевих ініціатив.

Залучення позабюджетних коштів здійснюється шляхом стимулювання приватних інвестицій у спорт через спонсорство та меценатство, використовуючи податкові пільги, державні гарантії та інші заохочення. Отримання грантів та міжнародної допомоги від міжнародних організацій і фондів сприяє реалізації проектів у сфері фізичної культури і спорту.

Розвиток спортивного бізнесу та платних послуг включає підтримку підприємництва у галузі спорту, розвиток індустрії фітнесу та рекреаційних послуг. Монетизація заходів через продаж квитків, прав на телетрансляції, рекламні контракти виступає джерелом додаткового фінансування. [29]

Адміністративні механізми охоплюють нормативно-правове забезпечення, ліцензування та акредитацію, моніторинг і звітність. Постійне оновлення нормативно-правової бази з урахуванням сучасних викликів та міжнародних стандартів здійснюється шляхом розробки та вдосконалення законодавства. Встановлення регуляторних актів визначає правила, стандарти, норми, що регламентують діяльність суб'єктів у сфері фізичної культури і спорту. [13]

Ліцензування та акредитація передбачають контроль за діяльністю спортивних закладів, клубів, фітнес-центрів шляхом видачі ліцензій. Акредитація змагань та організацій забезпечує офіційне визнання відповідності заходів та організацій встановленим стандартам.

Моніторинг та звітність включають встановлення вимог до подання звітів про діяльність, фінансові витрати, досягнуті результати. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє ефективно збирати, обробляти та аналізувати дані у сфері спорту. [61]

Контрольні механізми складаються з державного контролю та нагляду, громадського контролю і юридичної відповідальності. Державний контроль та нагляд здійснюється через проведення планових та позапланових перевірок діяльності суб'єктів, контролю за використанням бюджетних коштів. Антидопінговий контроль спрямований на запобігання та виявлення випадків допінгу, застосування санкцій.

Громадський контроль включає участь громадських організацій, засобів масової інформації у контролі за реалізацією державної політики. Створення механізмів для збору пропозицій, скарг, зауважень від населення щодо діяльності у сфері спорту забезпечує зворотній зв'язок.

Юридична відповідальність передбачає застосування дисциплінарних стягнень до спортсменів, тренерів, фахівців за порушення правил та етичних норм. Адміністративна та кримінальна відповідальність настає за порушення законодавства, зловживання, корупцію.

Інноваційні механізми включають цифровізацію та інформаційні технології, публічно-приватне партнерство і міжнародну співпрацю. Впровадження електронних платформ для реєстрації, подання звітності, комунікації між суб'єктами сприяє цифровізації галузі. Використання аналітики та великих даних допомагає у прийнятті рішень, прогнозуванні розвитку галузі. [50]

Публічно-приватне партнерство реалізується через спільні проекти, що передбачають реалізацію інфраструктурних та соціальних проектів у співпраці з бізнесом. Встановлення правових основ та стимулів для залучення приватного сектору забезпечує ефективну взаємодію.[31]

Міжнародна співпраця включає участь у міжнародних програмах, проектах, конференціях для впровадження кращих практик. Співпраця з

міжнародними організаціями, залучення експертів сприяють підвищенню ефективності політики.

Серед викликів та шляхів вдосконалення механізмів виділяються підвищення прозорості та підзвітності через запровадження відкритих даних, публікацію звітів, громадське обговорення програм. Боротьба з корупцією передбачає посилення контролю, впровадження антикорупційних програм, захист викривачів. Розвиток кадрового потенціалу можливий через інвестиції в освіту, підвищення престижу професій у сфері спорту. Адаптація до сучасних викликів вимагає врахування впливу пандемій, технологічних змін, соціальних трансформацій у формуванні механізмів. [50]

2.2. Особливості правового регулювання в умовах воєнного стану

Введення воєнного стану в Україні впливає на всі сфери суспільного життя, включаючи фізичну культуру і спорт. Воєнний стан передбачає тимчасові зміни у правовому регулюванні, спрямовані на забезпечення національної безпеки, громадського порядку та захисту суверенітету держави. У цьому розділі розглядаються особливості правового регулювання фізичної культури і спорту в умовах воєнного стану, вплив на діяльність спортивних організацій, спортсменів та громадян, а також заходи, які вживаються державою для підтримки галузі у складний період.

Правовий режим воєнного стану в Україні регулюється Конституцією України, Законом України "Про правовий режим воєнного стану" та низкою підзаконних актів. Воєнний стан може бути введений у разі збройної агресії проти України або загрози нападу, небезпеки державній незалежності чи територіальній цілісності.

Основні положення щодо воєнного стану:

– Обмеження прав і свобод громадян: Можливість тимчасового обмеження деяких конституційних прав і свобод, необхідних для забезпечення оборони та безпеки.

– Особливий порядок управління: Встановлення особливого порядку діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств та організацій.

– Мобілізація ресурсів: Можливість залучення матеріальних та людських ресурсів для потреб оборони. [36]

Вплив воєнного стану на сферу фізичної культури і спорту:

1. Проведення масових заходів:

– Скасування або перенесення спортивних змагань: У зв'язку з безпековими ризиками можуть бути скасовані або перенесені на пізніший термін масові спортивні заходи, змагання, фестивалі.

– Обмеження глядачів: У разі проведення змагань можливе обмеження кількості глядачів або проведення заходів без їх присутності.

2. Рух спортсменів та команд:

– Обмеження переміщень: Введення комендантської години, блокпостів може ускладнити або зробити неможливим переміщення спортсменів, команд між населеними пунктами.

– Виїзд за кордон: Можуть бути встановлені обмеження на виїзд спортсменів за межі країни для участі у міжнародних змаганнях.

3. Мобілізація та військова служба:

– Призов на військову службу: Спортсмени, тренери та інші фахівці можуть бути призвані на військову службу або залучені до оборонних заходів.

– Бронювання кадрів: Держава може передбачати бронювання окремих категорій фахівців, важливих для забезпечення функціонування критично важливих галузей, включаючи спорт.

2.2.1. Адаптація нормативно-правової бази до умов воєнного стану

В умовах воєнного стану правова система України зазнає змін, спрямованих на забезпечення національної безпеки, громадського порядку та

ефективного функціонування державних інституцій. Адаптація нормативно-правової бази у сфері фізичної культури і спорту є необхідною для врахування специфіки воєнного періоду та забезпечення стабільності галузі. [45]

Внесення змін до законодавства

Держава може вносити зміни до чинних законів і підзаконних актів, щоб адаптувати їх до нових реалій. Це включає прийняття поправок до законів, що регулюють фізичну культуру і спорт, з метою врахування обмежень та особливостей воєнного часу. Також видаються постанови, накази та розпорядження, які деталізують порядок реалізації законів в умовах воєнного стану. [8]

Регулювання спортивних заходів

З метою забезпечення безпеки громадян та запобігання можливим загрозам можуть встановлюватися обмеження або заборони на проведення масових спортивних заходів. Це може означати відміну або відкладення національних і міжнародних спортивних подій, які становлять ризик для учасників та глядачів. Можливе проведення змагань без присутності глядачів або з обмеженою кількістю учасників. Розклад спортивних заходів коригується відповідно до встановлених обмежень пересування, включаючи дотримання комендантської години. [29]

Забезпечення безпеки та охорони

Підвищуються вимоги до безпеки на спортивних об'єктах. Це передбачає залучення додаткових сил для охорони спортивних споруд та місць проведення заходів. Відбувається координація дій з правоохоронними органами, поліцією та військовими для запобігання надзвичайним ситуаціям. [31]

Підтримка спортсменів та фахівців

Держава вживає заходів для захисту прав та інтересів спортсменів, тренерів і працівників галузі. Забезпечується соціальний захист через виплати, пільги та компенсації у випадку призупинення діяльності або втрати

роботи. Врегулюються питання щодо мобілізації спортсменів, збереження за ними місця роботи та можливості продовження кар'єри після завершення служби. [43]

Фінансування та ресурси. В умовах воєнного стану можливе коригування державного фінансування галузі. Це включає перерозподіл бюджетних коштів, спрямування ресурсів на пріоритетні напрями, пов'язані з обороною та безпекою. Стимулюється залучення позабюджетних коштів, спонсорської підтримки для забезпечення діяльності спортивних організацій. [32]

Освітні та тренувальні процеси. Адаптація навчально-тренувальних програм до нових умов передбачає впровадження дистанційних занять, онлайн-форматів для теоретичної підготовки та підтримання фізичної форми. Розробляються рекомендації щодо проведення тренувань у безпечних місцях з урахуванням можливих загроз, щоб забезпечити безпеку під час тренувань. [28]

Міжнародна співпраця. Підтримка зв'язків з міжнародною спортивною спільнотою залишається важливою. Інформуються міжнародні федерації та організації про зміни та обмеження. Вирішуються питання щодо можливості участі українських спортсменів у закордонних змаганнях. [11]

Комунікація та інформаційна підтримка. Забезпечення громадян актуальною інформацією є критичним. Публікуються офіційні повідомлення, роз'яснення, накази та рекомендації на офіційних ресурсах. Створюються контактні центри або "гарячі лінії" для консультацій та отримання зворотного зв'язку від громадян.

Правові гарантії та захист прав. Забезпечується дотримання прав і свобод у межах, встановлених законодавством про воєнний стан. Гарантується захист трудових прав, збереження трудових відносин, оплати праці та соціальних гарантій. Максимально зберігаються можливості для підтримання здорового способу життя населення, забезпечуючи право на заняття фізичною культурою. [16]

Забезпечення прав спортсменів та спортивних організацій під час війни. Під час війни забезпечення прав спортсменів та спортивних організацій набуває особливого значення. Соціальний захист спортсменів і фахівців включає гарантію збереження трудових відносин та виплати заробітної плати. Навіть при призупиненні спортивної діяльності забезпечуються соціальні гарантії. У разі втрати можливості працювати або тренуватися через воєнні дії надаються пільги та компенсації. [46]

Регулювання мобілізації спортсменів враховує особливий статус провідних спортсменів та тренерів. Їм можуть надаватися відстрочки від призову на військову службу, що дозволяє продовжувати тренування та участь в міжнародних змаганнях. Водночас, спортсменам забезпечується право на добровільну участь у захисті Батьківщини. [60]

Для підтримки тренувального процесу розробляються спеціальні програми та рекомендації для безпечного проведення тренувань. Забезпечується доступ до необхідних ресурсів та обладнання, створюються умови для продовження підготовки спортсменів в адаптованому форматі. [50]

Фінансова та організаційна підтримка спортивних організацій передбачає надання фінансової допомоги для збереження діяльності в умовах воєнного стану. Спортивним клубам та федераціям надаються консультації щодо змін у законодавстві та адаптації до нових умов. Запроваджуються пільги та спрощення процедур для підтримки їхньої діяльності.

2.2.2. Забезпечення прав і свобод спортсменів

Забезпечення прав і свобод спортсменів включає дотримання їхніх прав на працю, відпочинок та соціальний захист. Гарантується захист від дискримінації та незаконних дій. Спортсмени мають можливість брати участь у спортивних заходах за умови дотримання вимог безпеки. [22]

Комунікація та інформаційна підтримка здійснюється через оперативне інформування про зміни в законодавстві та нормативно-правовій базі.

Надаються рекомендації та роз'яснення щодо дій у різних ситуаціях. Створюються канали зворотного зв'язку для отримання консультацій та підтримки. [19]

У сфері міжнародної співпраці держава сприяє участі українських спортсменів у міжнародних змаганнях. Інформуються міжнародні партнери про ситуацію та заходи, що вживаються. Проводиться робота з пошуку міжнародної підтримки та солідарності зі спортивною спільнотою України. [39]

Для захисту інфраструктури та майна вживаються заходи з охорони спортивних об'єктів від пошкоджень чи захоплення. Співпраця з правоохоронними органами забезпечує безпеку спортивних споруд. Планується відновлення та реконструкція після завершення воєнних дій. [40]

Психологічна підтримка є важливою складовою, що включає організацію програм психологічної допомоги для спортсменів та тренерів. Проводяться тренінги та консультації з метою подолання стресу та тривоги, створюються умови для підтримки морального духу та мотивації. [51]

Адаптація освітніх програм здійснюється через впровадження дистанційного навчання для студентів спортивних закладів освіти. Корируються навчальні плани з урахуванням обмежень воєнного стану, забезпечується доступ до освітніх ресурсів та матеріалів онлайн. [63]

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ПРОЄКТНИХ ІНІЦІАТИВ, ВПРОВАДЖЕННЯ ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

У цьому розділі буде розглянуто сучасні проєктні ініціативи, що реалізуються у сфері фізичної культури та спорту в Україні. Аналіз цих проєктів дозволить визначити їхній вплив на розвиток галузі, оцінити ефективність впроваджених заходів та виявити перспективні напрями для подальшого розвитку. Особлива увага приділяється інноваційним підходам, співпраці між державними та недержавними організаціями, а також ролі міжнародної підтримки у реалізації цих ініціатив. Дослідження сприятиме кращому розумінню сучасних тенденцій та викликів у сфері фізичної культури і спорту, що є важливим для формування ефективної державної політики та стратегій розвитку.

3.1. Аналіз поточного стану сфери фізичної культури та спорт з урахуванням викликів повномасштабного вторгнення.

Воєнний стан в Україні призвів до суттєвих змін у функціонуванні спортивних організацій та житті спортсменів. Насамперед важливим аспектом змін стало призупинення змагань. Багато національних та міжнародних спортивних заходів було скасовано або перенесено. Вагомими прикладами подібних скасування можна назвати такі:

– Українська Прем'єр-ліга з футболу 24 лютого 2022 року, після 18-го туру чемпіонату, Українська асоціація футболу оголосила про призупинення сезону 2021/2022 років. Матчі було скасовано, а гравці та тренерський штаб багатьох клубів виїхали за кордон або приєдналися до лав Збройних Сил України. У квітні 2022 року було прийнято рішення не відновлювати сезон, чемпіона не визначено. Сезон 2022/2023 було вирішено розпочати в серпні

2022 року без присутності глядачів та з дотриманням підвищених заходів безпеки. [38]

– Чемпіонат України з баскетболу. Федерація баскетболу України оголосила про припинення всіх баскетбольних змагань з 24 лютого 2022 року. Сезон було скасовано без визначення чемпіонів. Багато гравців переїхали до закордонних клубів, а деякі з них зайнялися волонтерською діяльністю або вступили до територіальної оборони. Планувалося відновлення чемпіонату в наступному сезоні за умови стабілізації ситуації. [50]

– Національні першості з волейболу та гандболу. Федерації волейболу та гандболу України повідомили про призупинення всіх змагань на невизначений термін. Чемпіонати були скасовані, клуби зіштовхнулися з фінансовими труднощами, деякі спортсмени перейшли до європейських клубів. [37]

– Міжнародні змагання на території України. Заплановані міжнародні спортивні події, такі як етапи Кубка світу з біатлону чи чемпіонати Європи з різних видів спорту, були скасовані або перенесені в інші країни. Чемпіонат Європи з художньої гімнастики, який мав відбутися в Києві, було перенесено до іншої країни. [51]

– Масові спортивні заходи та марафони. Традиційні масові заходи, такі як Київський міжнародний марафон, були скасовані. Організатори перенесли заходи на невизначений термін або перейшли в онлайн-формат для підтримки фізичної активності населення. [46]

Як наслідок, клуби та федерації зіштовхнулися з відсутністю доходів від продажу квитків, спонсорських контрактів та телевізійних онлайн-показів. Спортсмени відчувають стрес та тривогу, що впливає на їх фізичну та психологічну форму. Багато хто виїхав за кордон для тренувань у безпечних умовах та продовження кар'єри, через неспроможність займатись на об'єктах, що зазнали руйнувань внаслідок бойових дій.

3.2. Впровадження онлайн-технологій у сферу фізичної культури і спорту

У сучасних умовах цифрової трансформації, а особливо в контексті воєнного стану, впровадження онлайн-технологій у сферу фізичної культури і спорту набуває особливого значення. Цифрові технології дозволяють забезпечити доступність занять, підтримувати фізичну активність населення, розвивати спортивну освіту та забезпечувати безперервність тренувального процесу навіть в умовах обмежень. [69]

3.2.1. Онлайн-тренування та дистанційні заняття

Розвиток онлайн-тренувань. Перехід до онлайн-тренувань став вимушеним кроком для багатьох спортивних організацій та тренерів. Використання платформ для відеоконференцій, таких як Zoom, Skype, Google Meet та інших, дозволило проводити:

– Групові тренування: Аеробіка, фітнес, йога, танці та інші види занять стали доступними онлайн, що дозволило продовжувати тренувальний процес без фізичної присутності.

– Персональні заняття: Тренери проводять індивідуальні тренування з клієнтами, надаючи персоналізовані рекомендації та коригуючи техніку виконання вправ.

– Спортивні секції для дітей та молоді: Забезпечення безперервності розвитку фізичних навичок у підростаючого покоління. [29]

Приклади впровадження:

– Проєкт "Тренуйся вдома": Запущений Міністерством молоді та спорту України, надає доступ до відеоуроків від провідних спортсменів та тренерів.

– Фітнес-клуби: Такі мережі, як "Sport Life" та "FitCurves", запровадили онлайн-заняття для своїх клієнтів, забезпечуючи безперервність послуг.

– Індивідуальні тренери: Використовують соціальні мережі та месенджери для проведення занять та підтримки зв'язку з клієнтами. [26]

3.2.2. Мобільні додатки та цифрові платформи

Мобільні додатки відіграють значну роль у підтримці фізичної активності, пропонуючи персоналізовані програми тренувань, що враховують фізичні параметри користувачів для створення індивідуальних планів занять. Вони також дозволяють моніторити стан здоров'я, відстежуючи такі показники, як пульс, кількість пройдених кроків та спалені калорії. Соціальні функції додатків забезпечують можливість ділитися досягненнями, брати участь у групових викликах і підтримувати зв'язок з іншими користувачами, що сприяє мотивації та розвитку.

Популярні додатки:

– Google Fit: Додаток відстежує фізичну активність користувача, включаючи кроки, відстань, калорії та частоту серцевих скорочень (при використанні сумісних пристроїв). Він встановлює цілі та надає зворотний зв'язок про досягнення.

– Apple Health: Для користувачів iOS, додаток збирає дані з різних джерел, включаючи фізичну активність, сон, харчування та інші показники здоров'я.

– MyFitnessPal: Допомогає відстежувати споживання калорій, макро- та мікронутрієнтів, а також фізичну активність, що сприяє контролю ваги та загального стану здоров'я. [55]

Українські проекти:

– BetterMe: Український додаток, який пропонує персоналізовані тренування, плани харчування та медитації.

– Strava: Соціальна мережа для спортсменів, що дозволяє відстежувати свої пробіжки, велозаїзди та інші види активності. [1]

3.2.3. Освітні онлайн-платформи у фізичній культурі

В умовах дистанційного навчання важливо забезпечити якісне фізичне виховання:

– Онлайн-уроки фізичної культури: Вчителі проводять заняття через відеозв'язок, демонструючи вправи та контролюючи їх виконання учнями.

– Розробка навчальних матеріалів: Створення відеоуроків, презентацій, тестів та інтерактивних завдань для учнів різного віку.

– Інтеграція в освітній процес: Використання фізичних вправ під час перерв між уроками, проведення фізкультхвилинок. [23]

Приклади реалізації:

– "Всеукраїнська школа онлайн": Платформа, що містить уроки з фізичної культури для школярів, доступні на YouTube та офіційному сайті.

– Проєкт "Active School": Спрямований на інтеграцію фізичної активності в дистанційне навчання, проведення руханок та спортивних ігор онлайн. [55]

3.3. Розробка нового українського додатку для підтримки фізичної культури і спорту

В умовах воєнного стану та зростаючої ролі цифрових технологій у сфері фізичної культури і спорту виникає потреба у створенні інноваційних рішень, що враховують специфіку українського контексту. Незважаючи на наявність ряду мобільних додатків, спрямованих на підтримку фізичної активності, існують виклики та обмеження, які потребують вирішення. Тому пропонується розробка нового українського додатку, що об'єднає кращі практики, інноваційні технології та врахує потреби різних верств населення. [57]

Головна мета проєкту полягає у створенні доступної, інноваційної та інтерактивної платформи для підтримки та розвитку фізичної культури і спорту серед населення України в умовах воєнного стану та в майбутньому. Це передбачає розробку рішення, яке буде відповідати сучасним вимогам та враховувати специфіку українського контексту. [34]

Завдання додатку включають:

- Забезпечення доступу до якісних тренувальних програм для різних рівнів підготовки та вікових категорій, що дозволить кожному користувачу знайти відповідний для себе комплекс занять.
- Інтеграція освітніх компонентів, надання інформації про здоровий спосіб життя, правильне харчування та профілактику захворювань, що сприятиме підвищенню загальної обізнаності населення у питаннях здоров'я.
- Створення соціальної спільноти, яка надасть можливість взаємодії між користувачами, участі в групових заходах та челенджах, що підвищить мотивацію та залученість до регулярних занять.
- Врахування особливих потреб різних груп населення шляхом розробки спеціалізованих програм для людей з інвалідністю, військових, ветеранів та дітей, забезпечуючи інклюзивність та доступність.
- Забезпечення безпеки та конфіденційності, дотримання стандартів захисту персональних даних та безпечного використання додатку, що є критично важливим для довіри користувачів та відповідності законодавчим вимогам. [20]
- Об'єднання цих цілей та завдань у єдиному додатку дозволить створити ефективний інструмент для популяризації фізичної культури і спорту в Україні, підтримки здоров'я населення та розвитку національної спортивної спільноти.

3.3.1. Функціональні можливості та технічні аспекти додатку

Новий український додаток для підтримки фізичної культури і спорту буде розроблений з урахуванням сучасних тенденцій у сфері інформаційних технологій та потреб користувачів. Він оснащуватиметься широким спектром функціональних можливостей та інноваційних технічних рішень, спрямованих на задоволення потреб різних категорій користувачів, включаючи професійних спортсменів, любителів, дітей, людей з інвалідністю, військових та ветеранів. [63]

Платформи та доступність

Розробка додатку планується для операційних систем Android та iOS, що забезпечить його доступність для переважної більшості користувачів мобільних пристроїв в Україні. Це дозволить охопити широку аудиторію незалежно від типу пристрою, яким вони користуються. Додаток також матиме веб-версію для доступу з персональних комп'ютерів та ноутбуків, що забезпечить ще більшу гнучкість і зручність у використанні. [62]

Інтерфейс користувача

Інтерфейс буде розроблено з акцентом на декілька ключових аспектів. Зручність та інтуїтивну зрозумілість стануть основою дизайну: простий та логічний інтерфейс дозволить користувачам легко знаходити необхідні функції та інформацію без зайвих зусиль. Меню та навігація будуть структуровані таким чином, щоб мінімізувати кількість дій для досягнення мети.

Підтримка української та інших мов забезпечить можливість використання додатку не лише українськими користувачами, але й іноземцями та представниками національних меншин. Окрім української, додаток підтримуватиме англійську та інші мови, що відкриє можливості для виходу на міжнародний ринок у майбутньому. [55]

Адаптивність для людей з особливими потребами є важливим аспектом. Використання великих шрифтів, контрастних кольорів, можливість голосового управління та озвучування тексту зроблять додаток доступним

для людей зі зниженим зором або слухом. Це сприятиме інклюзивності та рівним можливостям для всіх користувачів.

Персоналізація інтерфейсу дозволить користувачам налаштовувати додаток під свої вподобання, вибираючи теми оформлення, розташування елементів, повідомлення та інші параметри. Це створить комфортне та індивідуальне середовище для кожного. [50]

Персоналізовані програми тренувань

Ця функція є однією з ключових і передбачає декілька складових. Введення фізичних параметрів дозволить користувачам вводити детальну інформацію про себе, включаючи вік, стать, зріст, вагу, рівень фізичної підготовки, наявність хронічних захворювань чи травм. Це забезпечить точну оцінку поточного стану здоров'я та фізичних можливостей користувача.

Визначення цілей надасть можливість встановлення короткострокових та довгострокових цілей, таких як схуднення, набір м'язової маси, підвищення витривалості або гнучкості. Користувачі зможуть визначати пріоритетні напрями та отримувати мотивацію для їх досягнення.

Адаптивні тренувальні плани створюватимуться на основі введених даних та цілей. Додаток використовуватиме алгоритми штучного інтелекту для розробки індивідуальних програм тренувань, які можуть автоматично коригуватися залежно від прогресу користувача та його зворотного зв'язку. Це забезпечить ефективність та безпеку занять.

Детальні відеоінструкції супроводжуватимуть кожну вправу. Високоякісні відео з українськими тренерами демонструватимуть правильну техніку виконання, звертаючи увагу на можливі помилки та способи їх уникнення. Це допоможе користувачам освоїти нові вправи та вдосконалити свою техніку.

Планувальник занять з інтегрованим календарем дозволить планувати тренування, встановлювати нагадування та синхронізувати розклад з іншими додатками на пристрої. Це сприятиме регулярності занять та ефективній організації часу. [29]

Моніторинг здоров'я та прогресу. Додаток надаватиме розширені можливості для відстеження фізичного стану та досягнень. Відстеження показників здійснюватиметься за допомогою вбудованих датчиків пристрою або сумісних фітнес-гаджетів, що дозволить контролювати частоту серцевих скорочень, кількість кроків, пройдену відстань, спалені калорії, якість сну та інші показники здоров'я.

Аналітика та звіти у вигляді графіків та діаграм допоможуть краще розуміти прогрес та визначати області для покращення. Користувачі зможуть аналізувати свої досягнення за певні періоди та встановлювати нові цілі.

Журнал харчування надасть можливість ведення харчового щоденника, підрахунку калорій та основних нутрієнтів, отримання рекомендацій щодо раціону. Це допоможе збалансувати харчування відповідно до фізичних навантажень та цілей.

Сповіщення та нагадування забезпечать персоналізовані повідомлення про заплановані тренування, необхідність випити воду, час для відпочинку тощо. Це підтримуватиме мотивацію та сприятиме дотриманню здорового способу життя.

Освітні матеріали. Додаток виступатиме не лише як тренувальний інструмент, але й як освітня платформа. Бібліотека статей та порад міститиме розділи про здорове харчування, спортивну медицину, психологію спорту, профілактику травм, надаючи користувачам доступ до актуальної та корисної інформації.

Вебінари та лекції з провідними фахівцями забезпечать можливість задавати запитання та брати участь в обговореннях, що сприятиме підвищенню рівня знань та обізнаності користувачів.

Інтерактивні курси з тестуванням та сертифікацією дозволять користувачам поглибити свої знання та отримати підтвердження компетенцій. [33]

Тести та опитування допоможуть у самодіагностиці рівня знань, отриманні індивідуальних рекомендацій на основі результатів, що сприятиме кращому розумінню власних потреб та можливостей.

Соціальні функції. Створення активної спільноти користувачів є важливим елементом мотивації. Стрічка новин дозволить користувачам публікувати власні досягнення, фото, відео, ставити лайки та коментувати пости інших, сприяючи обміну досвідом та підтримці один одного.

Челенджі та змагання забезпечать організацію командних та індивідуальних викликів з можливістю отримання нагород та визнання, стимулюючи здорове суперництво та підвищуючи мотивацію до занять.

Групи за інтересами об'єднують користувачів за видами спорту, місцем проживання, рівнем підготовки, полегшуючи пошук однодумців та організацію спільних заходів.

Чати та форуми стануть платформою для обміну досвідом, порадами, підтримки один одного. Користувачі зможуть обговорювати різні теми, задавати питання та отримувати відповіді від спільноти.

Спеціальні розділи для різних груп населення. Додаток враховуватиме потреби особливих категорій користувачів. Для військових та ветеранів будуть доступні програми фізичної реабілітації, розроблені з урахуванням специфіки військової служби, психологічна підтримка з матеріалами та вправами для зниження стресу, а також спільноти підтримки для спілкування з людьми зі схожим досвідом. [59]

Для людей з інвалідністю пропонуватимуться адаптовані тренування з вправами, враховуючи обмеження та можливості, а також інклюзивні заходи для соціалізації та активного способу життя.

Для дітей та молоді будуть розроблені ігрові форми занять, що включають гейміфікацію процесу тренувань через інтерактивні ігри, квести, збирання балів та нагороди, а також освітні ігри для розвитку знань про спорт та здоров'я в ігровій формі.

Інтеграція з іншими сервісами. [67] Для розширення функціональності додаток інтегруватиметься з різними сервісами. Сумісність з фітнес-гаджетами забезпечить підтримку популярних моделей фітнес-браслетів та смарт-годинників для більш точного моніторингу показників, дозволяючи користувачам максимально ефективно використовувати свої пристрої.

Співпраця з освітніми платформами дозволить інтегрувати додаток з системами дистанційного навчання, що стане корисним для освітніх закладів при проведенні уроків фізичної культури, позашкільних занять та спортивних секцій.

Соціальні мережі будуть інтегровані для можливості швидкої реєстрації через Facebook, Google, Apple ID, а також для поширення досягнень у власних соціальних профілях, що сприятиме популяризації додатку та залученню нових користувачів.

Безпека та конфіденційність. Захист даних користувачів є критично важливим аспектом. Використовуватимуться сучасні протоколи шифрування, зокрема SSL/TLS, для захищеного з'єднання між пристроєм користувача та сервером, що гарантує безпеку передачі даних та захист від несанкціонованого доступу.

Відповідність законодавству буде забезпечена шляхом дотримання вимог Закону України "Про захист персональних даних" та міжнародних стандартів, що гарантує законність та етичність використання інформації.

Контроль доступу надасть користувачам можливість налаштовувати приватність профілю, вибирати, яка інформація буде видима іншим користувачам, забезпечуючи повний контроль над своїми даними.

Регулярні оновлення безпеки здійснюватимуться командою розробників, які оперативно реагуватимуть на нові виклики в сфері кібербезпеки, постійно вдосконалюючи захист від потенційних загроз та вразливостей.

Модульне оновлення та гнучкість розвитку. Архітектура додатку буде побудована за принципом модульності. Модульне оновлення дозволить

додавати нові функції та розділи окремо, без необхідності повного оновлення додатку, що зменшить розмір оновлень та час їх встановлення.

Гнучкість налаштувань надасть користувачам можливість встановлювати або видаляти певні модулі залежно від своїх потреб, оптимізуючи використання ресурсів пристрою та персоналізуючи досвід. [55]

Швидке реагування на зворотний зв'язок забезпечить можливість оперативного внесення змін та покращень на основі відгуків користувачів, що сприятиме постійному вдосконаленню продукту та задоволенню потреб аудиторії.

Технічна підтримка та обслуговування. Для забезпечення високої якості сервісу буде організована система підтримки. Цілодобова служба підтримки надасть користувачам можливість звертатися з питаннями та проблемами в будь-який час через чат, електронну пошту або телефон. Фахівці допоможуть вирішити технічні питання, нададуть консультації та поради.[54]

База знань та FAQ міститиме детальні інструкції та відповіді на поширені запитання, що допоможе користувачам самостійно вирішувати більшість питань та сприятиме швидкому розумінню функціоналу додатку та його ефективному використанню.

Сповіщення про оновлення та нові функції інформуватимуть користувачів про важливі оновлення та нововведення, дозволяючи повністю використовувати можливості додатку та бути в курсі останніх розробок.[31]

3.3.2. Бізнес-модель, стійкість проекту та план впровадження

Для забезпечення фінансової стійкості та довгострокового розвитку нового українського додатку для підтримки фізичної культури і спорту розроблено багаторівневу бізнес-модель, яка включає декілька ключових компонентів.

Першим компонентом є безкоштовний базовий доступ. Основні функції додатку будуть доступні безкоштовно для всіх користувачів, що

сприятиме широкому залученню аудиторії та популяризації здорового способу життя серед населення України. Безкоштовний доступ забезпечить користувачам базові тренувальні програми, можливість моніторингу основних показників здоров'я та доступ до освітніх матеріалів.

Другим компонентом виступає преміум-підписка. Для користувачів, які бажають отримати розширені можливості та індивідуальний підхід, буде запропонована преміум-підписка за помірну плату. Преміум-функції можуть включати:

- Розширені програми тренувань: доступ до спеціалізованих програм, адаптованих під конкретні цілі та рівні підготовки.
- Індивідуальні консультації: можливість отримати поради від професійних тренерів та дієтологів.
- Ексклюзивний контент: доступ до вебінарів, майстер-класів та унікальних матеріалів.
- Персоналізований моніторинг: розширені функції відстеження прогресу та рекомендації на основі аналізу даних.

Третім компонентом є спонсорство та партнерство. Співпраця з державними органами, бізнесом та громадськими організаціями є важливим елементом стійкості проєкту. Це може включати:

- Фінансування та гранти: отримання підтримки від державних програм розвитку спорту та здоров'я.
- Партнерські програми: спільні проєкти з компаніями, що пропонують товари та послуги в сфері спорту та здорового способу життя.

[48]

- Соціальні ініціативи: участь у благодійних заходах, підтримка спортивних подій та акцій.

Четвертим компонентом є реклама. Обережне та ненав'язливе використання рекламних матеріалів від партнерів, які відповідають тематиці додатку, стане додатковим джерелом доходу. Реклама буде інтегрована

таким чином, щоб не відволікати користувачів та не погіршувати користувацький досвід. Можливі формати реклами: [28]

- Спонсорський контент: статті, відео та матеріали від партнерів з корисною інформацією.
- Знижки та акції: пропозиції від партнерів з вигідними умовами для користувачів додатку.
- Банерна реклама: ненав'язливі банери в певних розділах додатку.

[65]

План впровадження та розвитку

Для успішної реалізації проєкту розроблено детальний план впровадження та розвитку, який складається з кількох етапів.

Етап 1: Планування та дослідження

На цьому етапі проводиться аналіз ринку та потреб цільової аудиторії. Маркетингові дослідження допоможуть виявити потреби потенційних користувачів, аналіз конкурентів дозволить визначити унікальні переваги додатку. Далі відбувається формування команди проєкту, що включає залучення професіоналів: розробників, дизайнерів, фахівців зі спорту, дієтологів, маркетологів та менеджерів проєкту. Після цього здійснюється розробка технічного завдання, яке містить опис усіх функціональних та нефункціональних вимог до додатку.

Етап 2: Розробка

На цьому етапі відбувається створення прототипу та його тестування. Розробляється інтерактивний прототип для перевірки користувацького інтерфейсу та зручності використання. Далі здійснюється розробка основних модулів та функцій додатку згідно з технічним завданням, а також інтеграція з необхідними сервісами та платформами. Після завершення розробки проводиться тестування на безпеку та продуктивність, щоб виявити та усунути можливі помилки, забезпечити стабільну роботу та високий рівень безпеки додатку.

Етап 3: Запуск

На етапі запуску проводиться пілотний запуск додатку, тобто випуск бета-версії для обмеженої аудиторії. Це дозволяє зібрати зворотний зв'язок від користувачів та перевірити функціональність у реальних умовах. Після аналізу відгуків та внесення необхідних покращень відбувається повномасштабний запуск. Додаток розміщується в офіційних магазинах (App Store, Google Play), що робить його доступним для широкої аудиторії.

Етап 4: Просування та маркетинг

Після запуску додатку розпочинається активне просування та маркетинг. Проводяться рекламні кампанії через соціальні мережі, контекстну рекламу, співпрацю з лідерами думок та блогерами. Додаток презентується на виставках, конференціях, здійснюється участь у програмах державної підтримки. Для стимулювання користувачів ділитися додатком з іншими використовуються реферальні програми, які передбачають бонуси, знижки або інші заохочення.

Етап 5: Розвиток та масштабування

На цьому етапі відбувається постійне вдосконалення додатку. Регулярно додається новий контент, функції, виправляються помилки. Проводиться розширення аудиторії шляхом адаптації додатку для нових ринків, додавання підтримки нових мов, локалізації контенту. Моніторинг та аналітика використання додатку та поведінки користувачів дозволяють приймати обґрунтовані рішення щодо подальшого розвитку та вдосконалення продукту.

3.3.3. Очікувані результати, вплив на сферу фізичної культури і спорту та ризики з шляхами їх мінімізації

Впровадження нового українського додатку для підтримки фізичної культури і спорту матиме значний позитивний вплив на суспільство та різні галузі. По-перше, очікується підвищення рівня фізичної активності населення. Додаток стимулюватиме більше людей регулярно займатися спортом завдяки зручному доступу до тренувальних програм та

мотиваційних інструментів. Це сприятиме збільшенню кількості активних громадян.

По-друге, відбудеться покращення здоров'я та якості життя. Регулярні фізичні навантаження, які пропонуватиме додаток, сприятимуть профілактиці хронічних захворювань, знизять ризик захворювань, пов'язаних з малорухливим способом життя, та підвищать загальний тонус і добробут населення.

Третім очікуваним результатом є розвиток цифрової грамотності. Використання додатку сприятиме освоєнню сучасних технологій серед населення, що підвищить цифрову компетентність громадян та їх готовність до використання інших цифрових сервісів.

Четвертим аспектом є підтримка економіки. Проєкт стимулюватиме розвиток технологічних компаній, створення нових робочих місць у ІТ-секторі та залучення інвестицій у галузь. Це сприятиме загальному економічному зростанню та інноваційному розвитку країни.

Нарешті, впровадження додатку сприятиме зміцненню національної ідентичності. Підтримка української культури, мови та об'єднання громадян навколо спільних цінностей через додаток підвищить почуття єдності та патріотизму, популяризуватиме українську мову та культуру.

Ризики та шляхи їх мінімізації

Для успішної реалізації проєкту необхідно врахувати потенційні ризики та розробити стратегії їх мінімізації. Одним із головних ризиків є конкуренція з міжнародними додатками. Існування популярних міжнародних платформ може ускладнити залучення користувачів до нового українського продукту. Щоб мінімізувати цей ризик, слід пропонувати унікальний контент, адаптований до українських реалій. Розробка програм та матеріалів, які враховують національні особливості, культурний контекст та мову, зробить додаток більш привабливим для місцевих користувачів. Локалізація та персоналізація сервісів, що відповідають потребам місцевого населення,

включаючи регіональні особливості та актуальні теми, також сприятиме цьому.

Другим ризиком є технічні проблеми. Можливі збої в роботі додатку, помилки або проблеми з безпекою можуть негативно вплинути на довіру користувачів. Для мінімізації цього ризику необхідно забезпечити якісну розробку та тестування. Інвестування в професійну команду розробників та проведення багатоетапного тестування перед запуском допоможуть запобігти технічним недолікам. Крім того, важливо налагодити технічну підтримку, щоб оперативно вирішувати питання користувачів та підтримувати їхню довіру до продукту.

Третім ризиком є фінансові ризики. Недостатнє фінансування може обмежити розвиток проєкту та його можливості. Для подолання цього ризику слід розробити стійку бізнес-модель, яка включатиме різні джерела доходу, такі як преміум-підписки та партнерства. Залучення партнерів та інвесторів через пошук стратегічних співпраць з бізнесом, участь у грантових програмах та державних ініціативах також допоможе забезпечити необхідне фінансування.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження можна зробити такі узагальнені висновки:

1. Сучасні підходи до формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту в умовах кризових ситуацій полягають у впровадженні комплексних, гнучких та інноваційних стратегій. Зокрема, необхідно забезпечити інтеграцію спорту в повсякденне життя громадян, упроваджувати цифрові рішення та застосовувати адаптивні підходи, орієнтовані на різні групи населення (у тому числі внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю, військових та ветеранів).

2. Нормативно-правова база та основні проблеми у регулюванні сфери фізичної культури і спорту під час воєнного стану вказують на потребу модернізації чинного законодавства. Чинні нормативні акти слід адаптувати до умов кризи та воєнного стану, враховуючи необхідність оперативної реакції на виклики безпеки, забезпечення доступності спортивних послуг та захисту прав спортсменів. Важливо оновити підзаконні акти, що регламентують діяльність спортивних організацій, порядок фінансування, підтримку інфраструктури та використання сучасних технологій.

3. Основні виклики для спортивної інфраструктури, організації спортивних заходів та підтримки спортсменів в умовах війни полягають у збереженні та відновленні пошкоджених об'єктів, забезпеченні їх доступності, а також наданні фінансової та психологічної підтримки спортсменам. Необхідно ефективно використовувати наявні ресурси, залучати волонтерські ініціативи та міжнародну допомогу. Одним із шляхів вирішення є впровадження цифрових платформ для онлайн-тренувань, реабілітаційних програм та освітніх заходів.

4. Перспективи відновлення та розвитку фізичної культури і спорту після завершення воєнних дій пов'язані з формуванням довгострокової

стратегії, що враховує сучасні світові тенденції та найкращі практики. Потрібно інвестувати у здоров'я нації, розвивати інфраструктуру, стимулювати приватні інвестиції та партнерства, створювати умови для масового спорту та дитячо-юнацького розвитку. Такий підхід забезпечить стійкий розвиток галузі та підвищить її конкурентоспроможність на міжнародній арені.

5. Напрями вдосконалення державної політики у сфері фізичної культури і спорту з урахуванням світових тенденцій та досвіду інших країн передбачають розробку інноваційних цифрових продуктів (як-от запропонований мобільний додаток), стимулювання використання новітніх технологій, гейміфікацію занять, впровадження інклюзивних програм та інтеграцію спорту у систему освіти. Підтримка громадських ініціатив, міжнародна співпраця, а також адаптація підходів до кризових умов забезпечать сталий розвиток сфери, підвищення рівня фізичної активності населення, покращення здоров'я та якості життя громадян.

6. Новий український додаток для підтримки фізичної культури і спорту, розроблений з урахуванням сучасних викликів та умов воєнного стану, пропонується як гнучкий, багатофункціональний і доступний інструмент для підвищення рівня фізичної активності серед різних верств населення. Завдяки інтеграції інноваційних цифрових рішень, він забезпечує користувачам персоналізовані програми тренувань, які можуть адаптуватися до індивідуальних потреб та цілей. Особливу увагу приділено наданню освітніх матеріалів, що дозволяє користувачам розширювати свої знання про здоровий спосіб життя, харчування, профілактику захворювань, методики відновлення після занять та інші важливі аспекти.

Додаток створює комфортні умови для широкого спектра користувачів: від професійних спортсменів до любителів, включаючи військових, ветеранів, людей з інвалідністю, дітей і молодь. Такий підхід дає змогу врахувати потреби різних груп, пропонуючи адаптивні тренувальні програми, реабілітаційні заходи, психологічну підтримку та інтерактивні

освітні ігри для дітей. Інтеграція соціальних функцій, включно зі створенням спільнот користувачів, організацією челенджів та віртуальних змагань, підтримує мотивацію та забезпечує залучення людей до активних форм відпочинку.

Ефективне функціонування цього додатку можливе за умов модернізації нормативно-правової бази, яка повинна бути адаптована до реалій кризи та воєнного стану. Важливо забезпечити гнучке правове поле, яке дозволить оперативно реагувати на виклики безпеки, створювати стимули для розвитку спорту, залучати інноваційні технології та гарантувати захист прав спортсменів і тренерів. Додаток є лише одним з елементів комплексної стратегії, яка передбачає ефективне використання ресурсів, залучення міжнародної допомоги, активну співпрацю з державними органами, бізнесом і громадськістю.

У поєднанні з цими заходами новий мобільний додаток може стати важливим інструментом для стійкого розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Він сприятиме покращенню здоров'я нації, розширенню спортивних можливостей для різних категорій населення та поступовій інтеграції спорту у повсякденне життя громадян. Таким чином, створення подібного інноваційного продукту, підтриманого комплексною державною політикою, є важливим кроком на шляху до формування здорового, свідомого і згуртованого суспільства.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про фізичну культуру і спорт" // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 14. – Ст. 80
2. Закон України "Про захист персональних даних" // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481
3. Національна стратегія розвитку фізичної культури і спорту в Україні на період до 2028 року // Міністерство молоді та спорту України. – Київ, 2019
4. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Глобальна стратегія з фізичної активності 2018–2030. – Женева: ВООЗ, 2018
5. Державна служба статистики України. Охорона здоров'я в Україні 2020. – Київ: Держстат, 2021
6. Європейська комісія. Біла книга з питань спорту. – Брюссель: Європейська комісія, 2007
7. ISO/IEC 27001:2013 – Інформаційні технології – Методи захисту – Системи управління інформаційною безпекою – Вимоги
8. Грибан В.Г., Москаленко Н.В. "Фізична культура і спорт в сучасному суспільстві" // Науковий журнал "Фізична активність, здоров'я і спорт". – 2020. – № 3(21). – С. 5-12
9. Дослідження "Рівень цифрової грамотності населення України" // Міністерство цифрової трансформації України, 2020
10. Державна служба статистики України. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в домогосподарствах України у 2020 році. – Київ: Держстат, 2021
11. Рекомендації ВООЗ. Рекомендації щодо фізичної активності для дорослих. – Женева: ВООЗ, 2020
12. Міністерство освіти і науки України. Концепція розвитку цифрової компетентності до 2025 року. – Київ, 2021

13. Дослідження "Вплив фізичної активності на психічне здоров'я в умовах стресу" // Журнал "Психологія і здоров'я". – 2019. – № 4. – С. 45-52
14. Український інститут національної пам'яті. "Українська ідентичність у сучасному світі". – Київ: УІНП, 2018
15. Звіт "Стан та перспективи розвитку ІТ-галузі в Україні" // Асоціація "IT Ukraine", 2020
16. Міністерство охорони здоров'я України. "Стратегія розвитку охорони здоров'я на період до 2025 року". – Київ, 2019
17. Дослідження "Використання мобільних додатків для підтримки здорового способу життя" // Журнал "Медична інформатика та інженерія". – 2021. – № 2. – С. 60-68
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1085 "Про затвердження плану заходів щодо розвитку фізичної культури і спорту
19. "Електронна Україна: Розвиток цифрової економіки" // Звіт Міністерства цифрової трансформації України, 2020
20. Рекомендації ВООЗ. "Фізична активність і молодь: рекомендації". – Женева: ВООЗ, 2018
21. Дослідження "Соціальні мережі в Україні: статистика та тенденції" // Журнал "Інформаційне суспільство". – 2021. – № 1. – С. 34-41
22. Стратегія Міністерство соціальної політики України. "Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб на період до 2024 року". – Київ, 2019
23. Без автора Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2014 № 574 "Про затвердження клінічних протоколів реабілітації військовослужбовців"
24. Дослідження "Вплив пандемії COVID-19 на фізичну активність населення" // Журнал "Громадське здоров'я". – 2021. – № 3. – С. 22-29
25. Без автора Український фонд стартапів. "Підтримка інновацій та технологічних проєктів в Україні". – Київ, 2020
26. Закон України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 26. – Ст. 349

27. Європейська комісія. "Цифрова стратегія ЄС на період до 2030 року". – Брюссель, 2020
28. Дослідження "Мобільні додатки як засіб підвищення мотивації до занять спортом" // Журнал "Педагогіка і психологія". – 2020. – № 5. – С. 78-85
29. Національний банк України. "Огляд економіки України за 2020 рік". – Київ: НБУ, 2021
30. Стратегія ВООЗ. "Глобальна стратегія з охорони здоров'я на 2016–2030 роки". – Женева: ВООЗ, 2016
31. Звіт "Ринок мобільних додатків для спорту та здоров'я: глобальні та локальні тенденції" // Аналітична компанія "AppAnnie", 2020
32. Дослідження "Цифрова інклюзія в Україні: стан та перспективи" // Журнал "Соціальні технології". – 2019. – № 2. – С. 50-58
33. Без автора Міністерство молоді та спорту України. "Програма розвитку масового спорту до 2025 року". – Київ, 2020
34. "Рівень фізичної активності серед різних вікових груп населення України" // Журнал "Фізичне виховання і спорт". – 2018. – № 4. – С. 12-19
35. Закон України "Про основні засади молодіжної політики" // Відомості Верховної Ради України. – 2021. – № 3. – Ст. 24
36. Дослідження "Використання соціальних мереж для промоції здорового способу життя" // Журнал "Маркетинг та реклама". – 2021. – № 6. – С. 30-37
37. Концепція Міністерство освіти і науки України. "Концепція національно-патріотичного виховання молоді". – Київ, 2015
38. Звіт "Стан фізичного здоров'я дітей та молоді в Україні" // Державна служба статистики України, 2019
39. Дослідження "Інклюзивний спорт: виклики та перспективи в Україні" // Журнал "Соціальна робота". – 2020. – № 3. – С. 66-73
40. Закон України "Про соціальні послуги" // Відомості Верховної Ради України. – 2019. – № 20. – Ст. 85

41. "Психічне здоров'я і психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій". – Женева: ВООЗ, 2019
42. "Використання технологій штучного інтелекту в мобільних додатках для здоров'я" // Журнал "Комп'ютерні науки та інформаційні технології". – 2021. – № 2. – С. 44-51
43. Закон України "Про освіту" // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380
44. Дослідження "Розвиток гейміфікації у навчальних та спортивних додатках" // Журнал "Педагогічні науки". – 2019. – № 7. – С. 85-92
45. Міністерство цифрової трансформації України. "Дія. Цифрова освіта". – Київ, 2020
46. Закон України "Про соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей" // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 190
47. Дослідження "Вплив фізичної активності на реабілітацію ветеранів" // Журнал "Медична реабілітація". – 2020. – № 1. – С. 28-35
48. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 294 "Про затвердження Державної цільової програми "Спорт для всіх" на 2017-2021 роки"
49. Дослідження "Цифрові технології в освіті: перспективи та виклики" // Журнал "Освіта і суспільство". – 2018. – № 5. – С. 40-47
50. Без автора Міністерство охорони здоров'я України. "Поради щодо здорового харчування"
51. Рекомендації ВООЗ. "Глобальний план дій щодо фізичної активності 2018–2030". – Женева: ВООЗ, 2018
52. Дослідження "Використання мобільних додатків для психологічної підтримки" // Журнал "Психологія сьогодення". – 2020. – № 6. – С. 55-62
53. Закон України "Про інформацію" // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650

54. Дослідження "Роль соціальних мереж у формуванні здорових звичок" // Журнал "Соціологія і суспільство". – 2021. – № 2. – С. 23-30
55. Стратегія Міністерство культури та інформаційної політики України. "Стратегія інформаційної безпеки України". – Київ, 2020
56. "Використання Big Data в мобільних додатках для здоров'я" // Журнал "Інформаційні технології". – 2019. – № 3. – С. 68-75
57. Закон України "Про електронні комунікації" // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 48. – Ст. 428
58. "Інновації в сфері фізичної культури і спорту" // Журнал "Спортивна наука України". – 2018. – № 8. – С. 10-17
59. Програма Міністерство соціальної політики України. "Програма соціальної інтеграції осіб з інвалідністю". – Київ, 2017
60. "Використання VR та AR технологій у спортивних додатках" // Журнал "Сучасні технології". – 2020. – № 4. – С. 80-87
61. Закон України "Про доступ до публічної інформації" // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314
62. "Ефективність онлайн-тренувань в умовах пандемії" // Журнал "Фізична культура, спорт та здоров'я нації". – 2021. – № 1. – С. 33-40
63. Міністерство фінансів України. "Державний бюджет України на 2023 рік". – Київ, 2023
64. "Проблеми кібербезпеки в мобільних додатках" // Журнал "Кібербезпека та інформаційний захист". – 2019. – № 2. – С. 49-56
65. Рекомендації ВООЗ. "Ментальне здоров'я під час пандемії COVID-19". – Женева: ВООЗ, 2020
66. Дослідження "Роль держави у підтримці інновацій в ІТ-секторі" // Журнал "Економіка та держава". – 2020. – № 5. – С. 21-28
67. Стратегія Міністерство економіки України. "Стратегія розвитку цифрової економіки та суспільства на 2018–2025 роки". – Київ, 2018

68. Дослідження "Вплив соціальних кампаній на формування здорового способу життя" // Журнал "Публічне управління". – 2021. – № 3. – С. 15-22

69. Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286

70. Дослідження "Перспективи розвитку мобільних додатків для спорту в Україні" // Журнал "Маркетинг в Україні". – 2021. – № 4. – С. 42-49